

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2018. június 27.
(OR. en)

10582/18

RC 18

FEDŐLAP

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Jordi AYET PUIGARNAU igazgató
Az átvétel dátuma:	2018. június 18.
Címzett:	Jeppé TRANHOLM-MIKKELSEN, az Európai Unió Tanácsának főtitkára
Biz. dok. sz.:	COM(2018) 482 final
Tárgy:	A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK 2017. évi jelentés a versenypolitikáról

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a COM(2018) 482 final számú dokumentumot.

Melléklet: COM(2018) 482 final

Brüsszel, 2018.6.18.
COM(2018) 482 final

**A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK,
AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK
BIZOTTSÁGÁNAK**

2017. évi jelentés a versenypolitikáról

{SWD(2018) 349 final}

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK

2017. évi jelentés a versenypolitikáról

1. Bevezetés

2017-ben volt a Római Szerződés aláírásának 60. évfordulója, ami lerakta a mai Európai Unió alapjait. Ez azt jelenti, hogy az uniós versenypolitika is több mint hatvan éve hatályban van. Valóban, fennállásának legelső napja óta az EU a tisztességes és torzulásoktól mentes versenyt védő szabályokkal rendelkezik.

Az utóbbi évtizedekben a versenypolitika nagy változást hozott az emberek életébe: az európai polgárok nem mindig ismerik a versenyszabályokat, azonban mindennapi kapcsolatban vannak a piaccal. A verseny arra készíti a vállalkozásokat, hogy érdemen – áron, minőségen és innováción – alapuló versengést folytassanak a fogyasztók szükségleteinek kielégítése érdekében. Azáltal, hogy jobb munkára sarkallja a vállalkozásokat, a verseny hatalmat ad a fogyasztók kezébe.

Továbbá, az évtizedek során az egységes piacon tevékenykedő valamennyi vállalkozás állandó szabályokra és a szabályok pártatlan végrehajtására támaszkodhatott. Az erőteljes, következetes és kiszámítható jogalkalmazás világos üzenetet küld, mely szerint minden vállalat azonos feltételek mellett működhet és egyenlő esélye van a sikerre.

A versenyjog érvényesítése biztosítja, hogy a globális kereskedelem és globális vállalkozások világa olyan legyen, amely a kisvállalkozások és egyének számára is megfelelő esélyt teremt. A versenyszabályok továbbá biztosítják, hogy az egységes piacon üzleti tevékenységet folytató valamennyi vállalkozásra azonos szabályok vonatkozzanak – legyenek nagy- vagy kisvállalkozások és érkezzenek a világ bármely részéről.

A versenypolitika továbbá lényeges szerepet játszik a Bizottság politikai prioritásainak támogatásában. 2017-ben a versenypolitikai intézkedések hozzájárultak a bizottsági napirend valóra váltásához és az európai polgárok számára fontos területeken való teljesítéséhez. A digitális gazdaság, energetika, gyógyszeripari és agrokémiai ágazat, hálózatos iparágak és pénzügyi piacok azon ágazatok közé tartoznak, ahol a versenypolitikai erőfeszítések folyamatos változásokat hoztak az európai fogyasztók életében.

A Bizottság együttműködik a tagállamok nemzeti versenyhatóságaiival, hogy a verseny előnyei megsokszorozhatók és az EU minden tagállamában terjeszthetők legyenek. Ugyanakkor a Bizottság a világ minden részén összefog a versenyjogi szervekkel, hogy valóban nemzetközi szinten lehessen azonos feltételeket elérni.

Az elmúlt hatvan évben az uniós versenypolitika megerősítette a vállalkozások és fogyasztók pozícióját annak biztosításával, hogy valamennyi vállalat és polgár érezni tudja a tisztességes verseny nyújtotta előnyöket.

E jelentés a Bizottság által a versenypolitika területén 2017-ben végzett tevékenységek nem kimerítő felsorolása. További információk találhatóak a jelentést kísérő bizottsági szolgálati munkadokumentumban és a Versenypolitikai Főigazgatóság honlapján¹.

2. A versenyszabályok hatékonyabb érvényesítése

A versenyszabályok hatékonyabb érvényesítése lehetővé teszi, hogy az uniós fogyasztók jobb termékekhez és szélesebb választékhoz férjenek hozzá. A versenyellenes gyakorlatok elleni küzdelem azt is biztosítja, hogy a nyílt piacok mindenki számára előnyös módon működjenek. De ahhoz, hogy ez bekövetkezzen, elengedhetetlen annak biztosítása, hogy minden európai polgár azonos védelemben részesüljön.

A Bizottság és a tagállamok nemzeti versenyhatóságai több mint tíz éven keresztül szorosan együttműködtek az uniós antitröszt szabályok Európai Versenyhatóságok Hálózata (ECN) keretében történő érvényesítésében². Ez a hálózat megfelelő alapot biztosít ahhoz, hogy valamennyi jogalkalmazó koherens módon szerezzen érvényt az uniós antitröszt szabályoknak: a versenyjogi szabályok alkalmazása nem függhet attól, hogy egy adott vállalat hol székel az egységes piacon belül.

A Bizottság 2017 márciusában új szabályokat javasolt annak lehetővé tétele érdekében, hogy a tagállamok versenyhatóságai hatékonyabban érvényesíthessék az uniós antitröszt szabályokat³ (az úgy nevezett „ECN+”). A javaslat célja a tagállamok versenyhatóságainak további megerősítése és annak biztosítása, hogy az ennek eléréséhez szükséges valamennyi eszköz rendelkezésükre álljon.

ECN+: miként fogja a javasolt irányelv megerősíteni az EU nemzeti versenyhatóságait

A javasolt szabályok elfogadásukat követően egy minimális közös eszköztárral vértetik fel, valamint tényleges jogalkalmazói hatáskörökkel ruházzák fel a nemzeti versenyhatóságokat, ezáltal biztosítva, hogy:

- a) az uniós antitröszt szabályok érvényesítésekor függetlenül és teljesen pártatlanul járjanak el, és ne fogadjanak el utasításokat más állami vagy magánszereplőktől;
- b) rendelkezzenek a feladataik ellátásához szükséges pénzügyi és humán erőforrásokkal;
- c) rendelkezzenek a releváns bizonyítékok beszerzéséhez szükséges valamennyi hatáskörrel, például a mobiltelefonon, laptopon és táblagépen tárolt adatok lekérdezésének jogával;
- d) rendelkezzenek megfelelő eszközökkel, amelyek az uniós antitröszt szabályok megsértése esetén lehetővé teszik az arányos és elrettentő erejű szankciók kiszabását. A javaslat biztosítja, hogy a vállalkozás, az anyavállalatként fennálló felelősség és az utódlás fogalmát a Bíróság ítélkezési gyakorlatával összhangban alkalmazzák, hogy a vállalatok ne legyenek képesek a pénzbírságok vállalati átszervezés útján való elkerülésére. A nemzeti versenyhatóságok emellett az olyan jogsértő vállalkozásokra kirótt pénzbírságokat is behajthatják majd, amelyek az adott tagállam területén jogilag

¹ http://ec.europa.eu/competition/index_hu.html

² Lásd a Bizottság 2014. július 9-i közleményét az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak – *Az antitröszt szabályok 1/2003/EK rendelet alapján történő érvényesítésének tíz éve: Eredmények és jövőbeli kilátások*, COM(2014) 453, elérhető a következő internetcímen: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52014DC0453>

³ Javaslat európai parlamenti és tanács irányelvre a tagállami versenyhatóságok helyzetének a hatékonyabb jogalkalmazás és a belső piac megfelelő működésének biztosítása céljából történő megerősítéséről, COM/2017/0142 final, elérhető a következő internetcímen: http://ec.europa.eu/competition/antitrust/proposed_directive_en.pdf

nincsenek jelen – ez a nemzetközi tevékenységet folytató vállalkozások egyre növekvő számára való tekintettel kiemelt jelentőséggel bír;

e) harmonizálják az engedékenységi programok és a nem végleges előzetes kérelmek közös rendszerének alapvető feltételeit, ami az illegális kartellekkel kapcsolatos bizonyítékok előterjesztésére ösztönzi a vállalkozásokat. Ennek nyomán a vállalkozások még erősebb ösztönzést kapnak az engedékenységi programokba való bekapcsolódásra és a kartellben való részvételük bejelentésére.

A Bizottság javaslata felhívja a figyelmet a vállalkozások alapvető jogainak jelentőségére, és a hatóságok számára megfelelő biztosítékok alkalmazását írja elő hatásköreik gyakorlása során, az Európai Unió Alapjogi Chartájával és az EU jog általános elveivel összhangban.

Az új szabályokra irányuló javaslatot irányelv formájában terjesztették elő, ami lehetővé teszi a nemzeti sajátosságok tiszteletben tartását. A rendes jogalkotási eljárásnak megfelelően az irányelvjavaslatot elfogadás céljából az Európai Parlament és a Tanács elé terjesztették. Az elfogadást követően az irányelv rendelkezéseit a tagállamoknak át kell ültetniük nemzeti jogukba.

Új eszköz a visszaélések bejelentésére

Mostanáig a legtöbb kartellt a Bizottság engedékenységi programja keretében leplezték le. A program lehetővé tette a vállalkozásoknak, hogy a rájuk kiszabandó bírság csökkentése ellenében bejelentésük a kartellben való saját részvételüket. A Bizottság 2017 márciusában egy új anonim eszközt hozott létre a visszaélések bejelentésére, mely a kartellek vagy az antitröszt szabályokkal kapcsolatos más típusú jogsértések létezéséről vagy működéséről információkkal rendelkező személyek számára is lehetőséget kínál a hasonló gyakorlatok megszüntetésére⁴.

Ha valakit aggasztanak a versenyjogot esetlegesen sértő üzleti gyakorlatok, ez az új eszköz az információk biztosítása révén segíthet a dolgok rendbetételében, miközben a névtelenséget is biztosítja. A bennfentes ismeretek hathatós eszköznek bizonyulhatnak ahhoz, hogy segítséget nyújtsanak a Bizottságnak a kartellek és más versenyellenes gyakorlatok leleplezéséhez. Az új rendszer növeli a leleplezés és a felelősségre vonás valószínűségét, így még inkább visszatartja a vállalkozásokat attól, hogy kartellt alakítsanak vagy abban részt vegyenek, illetve más típusú illegális versenyellenes magatartást tanúsítsanak. Az információk elősegíthetik a Bizottság vizsgálatainak gyors, sikeres és hatékony lezárását, ami előnyös a fogyasztók és az egész uniós gazdaság számára.

A számadatok az első hónapokat követően pozitívak és azt mutatják, hogy a visszaélést bejelentő személyek elkezdtek használni az új csatornát. Az üzenetek rendszeresen érkeznek.

„Kis dolgokban kisebb” – hatékonyabb állami támogatáspolitikára felé

A Bizottság „nagy dolgokban nagy, kis dolgokban kisebb” megközelítésével összhangban az általános csoportmentességi rendelet révén lényegesen több kisebb és problémamentes állami támogatási intézkedést mentesítettek az előzetes bejelentési kötelezettség alól, amelynek ellenében megerősítették a tagállami szintű ellenőrzéseket, növelték az átláthatóságot és javították a támogatások hatásának értékelését⁵. A Bizottság május 17-én a kikötőkre és

⁴ Lásd: <http://ec.europa.eu/competition/cartels/whistleblower/index.html>

⁵ Lásd a 2018. január 16-i, a 2017-es eredménytábla megerősíti a modernizáció előnyeit, melyek a tagállamok által nyújtott állami támogatások révén történő gyorsabb gyakorlati végrehajtáshoz vezetnek című, IP/18/263. számú sajtóközleményt a következő internetcímen: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-263_en.htm

repülőterekre is kiterjesztette az általános csoportmentességi rendelet hatályát és további egyszerűsítéseket vezetett be más területeken, például a kulturális projektek és többfunkciós sportarénák, valamint az EU legkülső régióiban működő vállalkozások ellentételezése vonatkozásában⁶. Ez várhatóan előmozdítja a munkahelyteremtéssel és növekedéssel, éghajlattal, innovációval és társadalmi kohézióval kapcsolatos bizottsági közös célokat támogató közberuházásokat.

A Bizottság az úgy nevezett „elemző táblázatok” révén továbbra is iránymutatást nyújtott a tagállami hatóságoknak az állami támogatási szabályok infrastrukturális projektek állami finanszírozása esetében való alkalmazása tekintetében, melyeket az állami támogatás fogalmáról szóló bizottság közlemény 2016-os elfogadásának fényében módosítottak.⁷ A módosított általános csoportmentességi rendelet és az elemző táblázatok megkönnyítik az infrastrukturális beruházások gyorsabb, valamint a projektfejlesztők és támogatásnyújtó hatóságok esetében teljes körű jogbiztonsággal történő végrehajtását.

A bizottsági szolgálatok elősegítették az állami támogatási szabályozás korszerűsítéséről (SAM) szóló közleményben lévő átláthatósági rendelkezéseknek való megfelelést a támogatás-átláthatósági modul – az állami támogatásokra vonatkozó adatok benyújtására és közzétételére szolgáló új informatikai eszköz – tagállamokkal közösen való kidolgozásával.⁸ 2017. október végéig 24 tagállam csatlakozott a támogatás-átláthatósági modulhoz. 22 tagállam mintegy 15 000 támogatási döntést tett közzé.

A Bizottság a tagállamokat az állami támogatási szabályozás korszerűsítésének végrehajtásával foglalkozó munkacsoporthoz hasonló többoldalú partnerségek keretében is támogatja. A munkacsoport lehetővé teszi a tagállamok számára az állami támogatások tagállami ellenőrzési rendszereivel kapcsolatos bevált gyakorlatok cseréjét, és a tagállamok között, valamint a Bizottság felé az állami támogatási kérdésekről folytatott informális megbeszélések hálózatoként működik.

3. A digitális egységes piacon rejlő lehetőségek teljes körű kiaknázása

A digitális technológia mára az uniós polgárok életének szerves részét képezi, legyenek odahaza, munkában, tanulmányaik mellett vagy útközben. Naponta 360 millió európai használja az internetet, 60 %-uk mobil- vagy okostelefonon keresztül. Az ezáltal teremtett új lehetőségek legjobb kiaknázása érdekében Európának egy ténylegesen összekapcsolt digitális egységes piacra van szüksége. A versenypolitika a digitális egységes piac fejlesztésére és megerősítésére szolgáló bizottsági stratégia szerves részét képezi, ami a növekedést serkenti és több százezer új munkahelyet teremt⁹.

Az antitröszt szabályok érvényesítése az online piacokon az innováció fenntartása érdekében

⁶ A 651/2014/EU rendeletnek a kikötői és repülőtéri infrastruktúrára irányuló támogatás, a kultúrát és a kulturális örökség megőrzését előmozdító támogatásra és a sportlétesítményekre és multifunkcionális szabadidős létesítményekre nyújtott támogatásra vonatkozó bejelentési határértékek, továbbá a legkülső régiókban biztosított regionális működési támogatási programok tekintetében, valamint a 702/2014/EU rendeletnek a támogatható költségek összegének meghatározása tekintetében történő módosításáról szóló, 2017. június 14-i (EU) 2017/1084 bizottsági rendelet – elérhető a következő internetcímen:
<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1497952641554&uri=CELEX:32017R1084>

⁷ HL C 262., 2016.7.19., 1. o.

⁸ A támogatás-átláthatósági modullal kapcsolatos további információkért lásd:

<https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public/search/chooseLanguage>

⁹ További információkért lásd: https://ec.europa.eu/commission/priorities/digital-single-market_en

A digitális ágazatban elengedhetetlen, hogy a piacon uralkodó sikeres vállalkozásokat megakadályozzák abban, hogy piaci erejüket a verseny leállítására használják, mert ez súlyosan árthat az innovációnak.

A Bizottság 2017 júniusában úgy ítélte meg, hogy a Google keresőmotorként visszaélt piaci erőfölényével, amikor a keresési eredmények között saját ár-összehasonlító szolgáltatását támogatta¹⁰.

A „Google Shopping” ügy: a fogyasztók választási lehetőségeinek növelése

A Google legfontosabb terméke a Google keresőmotor, mely keresési eredményeket nyújt a fogyasztók számára, akik adataikkal fizetnek a szolgáltatásért. 2004-ben a Google a manapság „Google Shopping”-nak nevezett termékével Európában is megjelent az ár-összehasonlító szolgáltatások külön piacán. A Google 2008-tól egy olyan stratégiába kezdett az európai piacokon, mely a Google általános internetes keresésben betöltött dominanciájára – és nem az ár-összehasonlító piacok közötti érdemi versenyre – támaszkodva saját ár-összehasonlító szolgáltatását részesítette előnyben. A Google következetesen feltűnő helyre tette saját ár-összehasonlító szolgáltatását, a versenytársakét pedig hátrébb sorolta keresési eredményei között. A bizonyítékok alapján még a versenytársak legmagasabban rangsorolt szolgáltatásai is átlagosan a Google keresési eredményeinek negyedik oldalán, míg mások még ennél is hátrébb jelentek meg. A Google saját ár-összehasonlító szolgáltatása esetében nem alkalmazták a Google általános keresési algoritmusait, ideértve a hasonló hátrébb sorolásokat. Ennek következtében a Google ár-összehasonlító szolgáltatása a versenytársak ár-összehasonlító szolgáltatásaihoz képest sokkal láthatóbb volt a fogyasztók számára a Google keresési eredményei között.

A bizonyítékok azt mutatják, hogy a fogyasztók sokkal gyakrabban kattintanak a láthatóbb, azaz a Google keresési eredményei között előrébb megjelenő eredményekre. A Google jogellenes gyakorlatainak következtében a Google ár-összehasonlító szolgáltatásának forgalma jelentősen megnövekedett, míg a versenytársak igen jelentős és tartós forgalomvesztést szenvedtek el.

A Bizottság 2,42 milliárd EUR-ós bírsággal sújtotta a Google-t az uniós antitröszt szabályok megsértése miatt. A Bizottság határozata arra is kötelezte a Google-t, hogy részesítse egyenlő bánásmódban a versenytársak ár-összehasonlító szolgáltatásait és saját szolgáltatását.

A piaci erőfölény önmagában nem jogellenes az uniós antitröszt szabályok szerint. Ugyanakkor az erőfölénnyel rendelkező vállalkozásokat különleges felelősség terheli azért, hogy ne éljenek vissza erős piaci helyzetükkel úgy, hogy – azon a piacon, ahol erőfölényben vannak, illetve a különálló, de kapcsolódó piacokon – a versenyt korlátozzák. A Google magatartása megfosztott más vállalkozásokat a lehetőségtől, hogy érdemen alapuló versengést és innovációt folytassanak, és ezáltal megsértette az uniós antitröszt szabályokat. Ami még ennél is fontosabb, hogy az európai fogyasztók nem részesülhettek a szolgáltatások közötti valódi választási lehetőségben és az innováció összes előnyében.

A Bizottság tovább vizsgálja a Google piaci erőfölénnyel való lehetséges visszaélését két másik esetben is, melyek mobilalkalmazásokkal és szolgáltatásokkal (Android¹¹) és a Google más honlapokon megjelenő keresőhirdetéseivel kapcsolatosak (AdSense¹²).

¹⁰ Az AT.39740. számú *Google-kereső ügy (Shopping)*, lásd a 2017. június 27-i IP/17/1784. számú sajtóközleményt a következő internetcímen: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-1784_en.htm

¹¹ Az AT.40099. számú *Google Android ügy*, elérhető a következő internetcímen: http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40099

A Bizottság az Amazon európai elektronikuskönyv-kiadókkal való forgalmazási megállapodásait is megvizsgálta¹³. A Bizottság vizsgálatot indított, mert aggályosnak tartotta az Amazon elektronikuskönyv-forgalmazási megállapodásaiban szereplő záradékokat, melyek megsérthették az uniós antitröszt szabályokat. E záradékok – melyeket néha a „legnagyobb kedvezmény” záradékaként említenek – megkövetelték a kiadóktól, hogy az Amazon számára a cég versenytársainak kínált feltételekkel azonos vagy annál kedvezőbb feltételeket biztosítsanak és/vagy az Amazont a cég versenytársainak nyújtott kedvezőbb vagy alternatív feltételekről értesítsék. A Bizottság úgy vélte, hogy az ilyen záradékok megnehezíthetik, hogy az elektronikus könyvek esetében más elektronikuskönyv-platformok is innovatív szolgáltatásokat dolgozzanak ki és hatékonyan versenyezzenek az Amazonnal.

Az Amazon megpróbálta eloszlatni a Bizottság aggályait annak felajánlásával, hogy nem kényszeríti ki, vezeti be vagy változtatja meg a kiadókkal kötött megállapodásai feltételeit. Az Amazon által eredetileg javasolt kötelezettségvállalásokat az érdekelték visszajelzése alapján módosították. A Bizottság májusban megállapította, hogy a kötelezettségvállalások módosított végleges változata időszerű, hatékony és átfogó megoldást kínált az Bizottság által meghatározott versenyjogi aggályokra¹⁴. A kötelezettségvállalások segítenek a több mint 1 milliárd EUR értékű európai elektronikuskönyv-piacon biztosítani az innovációt és tisztességes versenyt, illetve az európai fogyasztók javára növelni a választási lehetőségeket és versenyt.

Az antitröszt szabályok érvényesítése a sportpiacokon

A Bizottság 2017. december 8-án elfogadott egy határozatot, amelyben azt állapította meg, hogy a Nemzetközi Korcsolyázó Szövetség (ISU) megfelelőségi szabályai megsértették az EUMSZ 101. cikkét¹⁵. A vonatkozó szabályok súlyos büntetéssel sújtották az ISU által nem engedélyezett gyorskorcsolya versenyeken részt vevő sportolókat még akkor is, ha az ilyen versenyek nem jelentettek veszélyt a jogos sportérdekekre, mint például az integritás megvédésére vagy a sportversenyek szabályos lefolytatására, illetve a sportolók egészségére és biztonságára.

A Bizottság úgy ítélte meg, hogy az ISU megfelelőségi szabályainak eredményeként a sportolók nem vehettek részt a nem az ISU által szervezett korcsolyarendezvényeken, valamint lehetséges, hogy a sportolókat kiegészítő jövedelemforrásoktól fosztják meg viszonylag rövid gyorskorcsolyázó karrierjük során. Az ISU megfelelőségi szabályai továbbá megnehezítették, hogy a független szervezők meg tudják rendezni saját gyorskorcsolya versenyeket, mivel azok nem voltak vonzóak a legjobb sportolók számára. Ez korlátozta az alternatív és innovatív gyorskorcsolya versenyek fejlődését, a szurkolók és nézők kárára.

Habár a Bizottság úgy vélte, hogy az ügy körülményei között szükséges volt a beavatkozás, a határozat nem jelenti azt, hogy a Bizottság a sporttal kapcsolatos minden vitában döntőbírói szerepet kíván betölteni.

¹² Az AT.40411. számú *Google kereső (AdSense) ügy*, elérhető a következő internetcímen: http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40411

¹³ Az AT.40153. számú *Elektronikus könyvekre vonatkozó MFN-záradékok és kapcsolódó kérdések ügyben hozott*, 2017. május 4-i bizottsági határozat, elérhető a következő internetcímen: http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40153

¹⁴ Lásd a 2017. május 4-i IP/17/1223. számú sajtóközleményt a következő internetcímen: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-1223_en.htm.

¹⁵ Az AT.40208. számú *Nemzetközi Korcsolyázó Szövetség megfelelőségi szabályai ügy*, elérhető a következő internetcímen: http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40208

Az e-kereskedelmi ágazat bizottsági vizsgálata

Az e-kereskedelemnek a termékek és szolgáltatások szélesebb választékát, valamint a határokon átnyúló vásárlás lehetőségét kell kínálnia a fogyasztók számára. Azonban annak ellenére, hogy világszerte egyre több terméket és szolgáltatást értékesítenek az interneten, az Unión belüli határokon átnyúló értékesítés csak lassan növekszik. A Bizottság 2015-ben ágazati vizsgálatot indított az európai e-kereskedelmi piacokon fennálló lehetséges versenyjogi aggályok meghatározása céljából¹⁶. A Bizottság a vizsgálat során csaknem 1 900 olyan vállalkozástól gyűjtött adatokat, amelyek fogyasztási cikkek és digitális tartalom e-kereskedelmével foglalkoznak, és mintegy 8 000 forgalmazási és engedélyezési szerződést elemzett. A Bizottság 2017 májusában tette közzé az ágazati vizsgálat végleges jelentését¹⁷, figyelembe véve a 2016. szeptemberi előzetes jelentésre beérkezett észrevételeket. A megállapítások már most segítenek a Bizottságnak abban, hogy az e-kereskedelmi piacokon célzottabbá váljon a versenyszabályok érvényesítése. Az ágazati vizsgálat emellett arra készítetett egyes vállalkozásokat, hogy saját kezdeményezésükre felülvizsgálják kereskedelmi gyakorlataikat.

Az árkorlátozások és területi alapú tartalomkorlátozási gyakorlatok elleni küzdelem

A Bizottság 2017 februárjában három külön vizsgálatot indított annak felmérésére, hogy egyes online értékesítési gyakorlatok meggátolják-e a fogyasztókat a határokon átnyúló választék kihasználásában és a fogyasztói elektronikai cikkek, videójátékok és szállodai férőhelyek versenyképes áron való megvásárlásában¹⁸. A három vizsgálat célja a kiskereskedelmi árak korlátozásával, a helyszín alapján történő megkülönböztetéssel és a területi alapú tartalomkorlátozással kapcsolatos azon egyedi kérdések megoldása, melyek a vállalkozások közötti vertikális megállapodásokban szerepelnek. Az e-kereskedelmi ágazat bizottsági vizsgálatának előzetes eredményei azt mutatják, hogy e korlátozások alkalmazása uniószerter elterjedt.

Emellett a Bizottság 2017 júniusában hivatalos trösztellenes vizsgálatot indított a Guess ruházati gyártó és kiskereskedő forgalmazási megállapodásai és gyakorlatai tekintetében¹⁹. A Bizottság továbbá három külön trösztellenes vizsgálatot indított annak felmérésére, hogy a Nike, a Sanrio és a Universal Studios vállalkozások korlátozzák-e a promóciós termékek határokon átnyúló és online értékesítését²⁰. A Bizottság vizsgálja, hogy e vállalkozások engedélyezési és forgalmazási gyakorlatai esetlegesen megfosztják-e a fogyasztókat a szélesebb kínálatához és az egységes piacon fennálló jobb üzleti lehetőségekhez való hozzáféréstől.

A Bizottság európai digitális egységes piaci stratégiájának²¹ egyik fő célja, hogy jobb hozzáférést biztosítson a termékekhez és szolgáltatásokhoz a fogyasztók és vállalkozások számára, például az uniós versenyszabályoknak való megfelelés biztosítása, az indokolatlan

¹⁶ További információkért lásd: http://ec.europa.eu/competition/antitrust/sector_inquiries_e_commerce.html

¹⁷ A Bizottság jelentése a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek, *Végső jelentés az e-kereskedelmi ágazati vizsgálatról*, COM(2017) 229 final, elérhető a következő internetcímen: http://ec.europa.eu/competition/antitrust/sector_inquiry_final_report_en.pdf

¹⁸ Lásd a 2017. február 2-i IP/17/201. számú sajtóközleményt a következő internetcímen:

http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-201_en.htm

¹⁹ AT.40428. számú *Guess* ügy, elérhető a következő internetcímen: http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40428

²⁰ AT.40432. számú *Engedélyezett termék – Sanrio* ügy, AT.40433. számú *Engedélyezett termék – Universal Studios* ügy, AT.40436. számú *Engedélyezett termék – Nike* ügy, lásd a 2017. június 14-i IP/17/1646. számú sajtóközleményt a következő internetcímen: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-1646_en.htm

²¹ Lásd: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/>

területi alapú tartalomkorlátozás megszüntetése²² és az online tartalomszolgáltatások határokon átnyúló hordozhatóságának lehetővé tétele révén.

Élénk verseny biztosítása a médiaágazatban

A médiaágazat létfontosságú az információs és kommunikációs technológiák előrehaladásához, valamint a kultúra, információ, oktatás és demokrácia fejlesztéséhez és megőrzéséhez. Mivel a digitális tartalmak egyre könnyebben elérhetők és különböző (digitális földfelszíni, kábel, műholdas, Internet, mobilhálózat) platformokon kerülnek terjesztésre, a vállalatok általában összekapcsolják a tartalomkészítést és annak terjesztését. A médiaágazatban történő összefonódások értékelésekor a Bizottság egyik fő aggálya, hogy a kulcsfontosságú elemekhez – mint például a tartalomhoz, technológiához vagy az összekapcsoláshoz – való hozzáférést ne befolyásolják kedvezőtlenül.

A Bizottság 2017 áprilisában az összefonódás-ellenőrzési rendelet alapján elfogadta a Sky vállalatnak az egyesült államokbeli székhelyű diverzifikált globális médiavállalkozás, a Twenty-First Century Fox általi tervezett felvásárlását²³. A Sky a piacvezető fizetős televízióműsor-szolgáltató Ausztriában, az Egyesült Királyságban, Írországban, Németországban és Olaszországban, míg a Twenty-First Century Fox a hat fő hollywoodi filmstúdiók egyike, illetve tv-csatornákat is működtet. A Fox és Sky vállalatok főleg különböző piacokon tevékenykednek Ausztriában, az Egyesült Királyságban, Írországban, Németországban és Olaszországban. A Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy az ügylet nem vet fel versenyjogi aggályokat Európában.

A Bizottság májusban jóváhagyta, hogy a Telecom Italia megszerezze a Vivendi feletti tényleges irányítást²⁴. A Telecom Italia (Olaszország) és a Vivendi (Franciaország) is a tv-csatornák közvetítéséhez használt digitális földfelszíni hálózatokhoz történő nagykereskedelmi hozzáférés piacán tevékenykedik két másik vállalkozásban, a Persidera és Mediaset társaságban meglévő részesedésük révén. A Bizottság úgy ítélte meg, hogy az ügyletet követően a Vivendinek érdekében állt volna megemelni a tv-csatornák díját a digitális földfelszíni hálózatokhoz történő nagykereskedelmi hozzáférés piacán. A Bizottság versenyjogi aggályaira válaszul a Vivendi kötelezettséget vállalt a Telecom Italia vállalkozás Persiderában lévő részesedésének értékesítésére. A Bizottság határozatának feltétele a kötelezettségek teljes körű betartása.

A Bizottság kizárólagos joghatósággal rendelkezik a tervezett ügyleteknek az Európai Gazdasági Térségen (EGT) belül érintett különböző piacokon fennálló versenyre gyakorolt hatását illetően. Ugyanakkor az EU összefonódás-ellenőrzési rendelete elismeri, hogy a tagállamok is hozhatnak megfelelő intézkedéseket, ideértve a tervezett ügyletek megtiltását a média sokszínűségéhez hasonló egyéb jogos érdekek védelmének érdekében. E tekintetben az Egyesült Királyság kulturális, médiaügyi és sportminisztere jelenleg azt mérlegeli, hogy

²² Lásd az Európai Parlament és a Tanács 2018. február 28-i (EU) 2018/302 rendeletét a belső piacon belül a vevő állampolgársága, lakóhelye vagy letelepedési helye alapján történő indokolatlan területi alapú tartalomkorlátozással és a megkülönböztetés egyéb formáival szembeni fellépésről, valamint a 2006/2004/EK és az (EU) 2017/2394 rendelet, továbbá a 2009/22/EK irányelv módosításáról (HL L 60I, 2018.3.2., 1. o.).

²³ Az M.8354. számú *Fox / Sky* ügyben hozott, 2017. április 7-i bizottsági határozat, elérhető a következő internetcímen: http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_8354

²⁴ Az M.8465. számú *Vivendi / Telecom Italia* ügyben hozott, 2017. május 30-i bizottsági határozat, elérhető a következő internetcímen: http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_8465

tegyen-e megfelelő intézkedéseket az egyesült királyságbeli média sokszínűségének megvédésére a Sky Twenty-First Century Fox általi tervezett felvásárlásával kapcsolatban.

A Bizottság az oktatási és kulturális szempontból értékes digitális videójátékok fejlesztését és reklámozását támogató két támogatási programot is jóváhagyott Németországban²⁵ és Dániában²⁶.

Összefonódás-ellenőrzés és a helyes információ biztosításának fontossága

A tervezett összefonódási ügyletek értékelésekor a Bizottságnak a pontos tények teljes ismeretében kell döntéseket hoznia. Az EU összefonódás-ellenőrzési rendelete arra kötelezi a vállalkozásokat, hogy az összefonódás ellenőrzése során helyes és nem félrevezető információkat nyújtsanak, mivel ez elengedhetetlen ahhoz, hogy a Bizottság az összefonódásokat és felvásárlásokat időben és hatékonyan felül tudja vizsgálni. E kötelezettség függetlenül attól fennáll, hogy az információ hatással van-e az összefonódás-értékelés végleges eredményére.

Amikor 2014-ben a Facebook a WhatsApp felvásárlásáról értesítette a Bizottságot²⁷, azt állította, hogy nem lenne képes megbízható automatizált találatkeresést létrehozni a Facebook és WhatsApp felhasználói fiókok között. A Bizottság azonban később megállapította, hogy a Facebook 2014-es összefonódás-felülvizsgálati eljárásban tett állításával szemben a Facebook és WhatsApp felhasználók személyazonosságának automatizált párosítása technikailag már 2014-ben is lehetséges volt és a Facebook tisztában volt ezzel a lehetőséggel. A kifogásközlést követően a Bizottság 2017 májusában 110 millió EUR összegű bírságot szabott ki a Facebookkal szemben helytelen vagy félrevezető információk közzéte miatt²⁸. A határozat világos jelzés a vállalkozások felé, hogy az összefonódásokkal kapcsolatos összes uniós szabályt be kell tartaniuk, ideértve a helyes információk biztosítására vonatkozó kötelezettséget.

A hálózati összekapcsoltság támogatása EU-szerte

Az internetes kapcsolat és lefedettség a digitális fejlődés és innováció előfeltételei. A Bizottság európai digitális egységes piaci stratégiájának részeként a Bizottság – különösen a rossz lefedettségű területeken – a széles sávú rendszerek bevezetésének ösztönzését, valamint a magas szintű hálózati összekapcsoltság biztosítását tervezi. A Bizottság 2025-re 1 Gigabit adat/másodperc le- és feltöltési sebességgel rendelkező internetkapcsolat biztosítását jelölte meg célértékként valamennyi iskola, közlekedési csomópont, a legfontosabb közszolgáltatók, valamint a digitális eszközöket intenzíven használó vállalkozások tekintetében. Továbbá minden európai háztartásnak hozzá kell férnie olyan hálózatokhoz, melyek 2025-re legalább 100 Mbps – további fejlesztés esetén pedig akár 1 Gigabit – letöltési sebességet

²⁵ Az SA. 46572 számú Németország – bajor játékok támogatási intézkedés állami támogatási ügyben hozott, 2017. szeptember 4-i bizottsági határozat, elérhető a következő internetcímen:

http://ec.europa.eu/competition/elojade/iseif/index.cfm?fuseaction=dsp_result&policy_area_id=3

²⁶ Az SA.45735 számú Dánia – a kulturális és oktatási digitális játékok kifejlesztésére, előállítására és reklámozására szolgáló program állami támogatási ügyben hozott, 2017. május 12-i bizottsági határozat, elérhető a következő internetcímen:

http://ec.europa.eu/competition/elojade/iseif/index.cfm?fuseaction=dsp_result&policy_area_id=3

²⁷ Az M.7217 számú *Facebook / Whatsapp* ügyben hozott, 2014. október 3-i bizottsági határozat, elérhető a következő internetcímen: http://ec.europa.eu/competition/elojade/iseif/case_details.cfm?proc_code=2_M_7217

²⁸ Az M.8228 számú *Facebook / Whatsapp* ((14. cikk (1) bekezdés szerinti eljáraskategória), lásd a 2017. május 18-i IP/ 17/1369. számú sajtóközleményt a következő internetcímen: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-1369_en.htm

biztosítanak²⁹. Végül, 2025-re minden városi térségnek és minden jelentős szárazföldi közlekedési nyomvonalnak megszakításmentes 5G lefedettséggel kell rendelkeznie.

A tagállamok számára a széles sávú hálózatok állami támogatási bejelentések nélküli telepítését lehetővé tevő, kifejezetten a rossz lefedettségű területek számára előirányzott általános csoportmentességi rendelet (GBER), valamint az állami támogatásra vonatkozó szabályoknak a széles sávú hálózatok mielőbbi kiépítésére való alkalmazásáról szóló bizottsági iránymutatás³⁰ stabilitást és jogbiztonságot kínál a széles sávú beruházások esetében. E szabályok ösztönzik a közfinanszírozású széles sávú infrastruktúra állami finanszírozás felhasználásával történő gyors bevezetését, miközben minimálisra csökkentik a magánbefektetések kiszorításának vagy a monopóliumok létrehozásának kockázatát. Mostanra minden tagállam elfogadta és/vagy korszerűsítette nemzeti és/vagy regionális széles sávú stratégiáját, valamint fokozatosan a 2025-re vonatkozó új összekapcsoltsági stratégiai célkitűzésekhez igazítja azokat. A Bizottság kiterjedt nemzeti és regionális széles sávú programokat fogadott el 2017 során, különösen Litvániában, Horvátországban, Ausztriában, Németországban és Lengyelországban. A tervezett intézkedések gyorsabb internetet biztosítanak a fogyasztók és vállalkozások számára. 2017-ben a Versenypolitikai Főigazgatóság a versenyjoggal – és különösen az állami támogatási szabályokkal – kapcsolatos szakértelme révén tevékenyen hozzájárult a szélessáv-szakértői szolgálatok új európai hálózatához³¹ és a vidéki szélessávú szolgáltatások eszköztárához³². Mindkét kezdeményezés a (jogi, technikai vagy pénzügyi) kapacitások kiépítését, valamint a széles sávval kapcsolatos ismeretek terjesztését célozza, ideértve a jelenlegi bevált gyakorlatok cseréjét a széles sávú tervek gyors európai végrehajtásának érdekében.

4. A tisztességes verseny védelme a koncentrált piacokon a polgárok és vállalkozások javára

Az erős piaci koncentráció azt jelenti, hogy kevés vállalat nagy piaci részesedéssel bír egy meghatározott ágazatban. A versenyjogi szabályok szigorú alkalmazása biztosítja, hogy a nagy és erős vállalatok nem élhetnek vissza piaci erejükkel ügyfeleik és a gazdaság többi része kárára. A Bíróság szeptemberben tisztázta az erőfölénnyel rendelkező vállalatok által alkalmazott kizárólagossági engedmények jogszerűségi értékelésének keretét. A Bíróság megerősítette, hogy az ilyen engedmények kiindulási alapként jogellenesek és a versenyellenes hatások számos különböző módon kimutathatók³³. Eljárásjogi szemszögből nézve a Bíróság a vállalatokkal és a versenyjogi vizsgálatokban részt vevő egyéb felekkel való kapcsolattartás fontosságáról emlékeztetőt is küldött, ami teljes mértékben összhangban van a Bizottság által a vállalatok tisztességes eljáráshoz való jogára és védekezési jogára helyezett hangsúllyal.

²⁹ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának, *Az összekapcsoltság a versenyképes digitális egységes piac szolgálatában: Úton a gigabit alapú európai információs társadalom felé* – COM(2016)587 és bizottsági szolgálati munkadokumentum – SWD(2016)300, elérhető a következő internetcímen: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/communication-connectivity-competitive-digital-single-market-towards-european-gigabit-society>

³⁰ A Bizottság közleménye – *Uniós iránymutatás az állami támogatásokra vonatkozó szabályoknak a széles sávú hálózatok mielőbbi kiépítésére való alkalmazásáról*, HL C 25., 2013.1.26., elérhető a következő internetcímen: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2013:025:0001:0026:en:PDF>

³¹ További információkért lásd: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/broadband-competence-offices>

³² További információkért lásd: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/european-commission-joins-forces-help-bringing-more-broadband-rural-areas>

³³ A C-413/14. számú, *P Intel kontra Bizottság* ügyben hozott, 2017. szeptember 6-i bírósági ítélet. ECLI:EU:C:2017:632.

Az antitröszt szabályok érvényesítése a gyógyszeripari ágazatban

Az innovatív, biztonságos és megfizethető gyógyszeripari termékeknek elérhetőnek kell lenniük az európai polgárok számára. Ha a gyógyszeripari vállalatokat, orvostechikai eszközöket gyártó vállalatokat vagy az egészségügyhez kötődő egyéb vállalatokat visszatartják a tisztességtelen gyakorlatoktól, a polgárok lesznek a nyertesek. Új és jobb termékeket fejlesztenek ki, az árak alacsonyabbak lesznek és az egészségügyi költségvetést is kímélik. Az Európai Unió tagállamai a gyógyszerekre vonatkozóan eltérő, saját gazdasági és egészségügyi szükségleteikhez igazított ármegállapítási és ártámogatási politikákkal rendelkeznek; ugyanakkor az Unió egységes piacán működő valamennyi gyógyszeripari vállalatnak tiszteletben kell tartania a versenyszabályokat.

A Bizottság 2017 májusában hivatalos vizsgálatot indított az azzal kapcsolatban felmerült aggályok miatt, hogy az Aspen Pharma vállalat túlzó árazást alkalmazott öt életmentő rákgyógyszer esetében³⁴. A Bizottság azt vizsgálja, hogy az Aspen nem élt-e vissza piaci erőfölényével, megsértve ezzel az uniós antitröszt szabályokat. A Bizottság elsődlegesen részletes vizsgálatot fog elvégezni. A hivatalos eljárás megindítása nem határozza meg eleve annak végkimenetelét.

A Bizottság megvizsgálja az életmentő gyógyszerek árképzési gyakorlatát: az Aspen ügy

Az Aspen egy dél-afrikai székhelyű globális gyógyszeripari vállalat, melynek számos leányvállalata van az EGT területén. A vizsgálat az Aspen hematológiai daganatokhoz hasonló rákbetegségek kezelésére használt réspiaci gyógyszereinek árképzési gyakorlatára terjed ki. A gyógyszerek többfajta készítményként és több márkanév alatt is megvásárolhatók. Az Aspen ezeket a gyógyszereket a szabadalmi oltalom lejárta után szerezte meg.

A Bizottság vizsgálja azokat az állításokat, melyek arra utalnak, hogy az Aspen nagyon jelentős és indokolatlan – akár több száz százalékos – áremelést, úgy nevezett „árfelhajtást” hajtott végre. Az ilyen mértékű áremelkedések kivetése során az Aspen azzal fenyegetett, hogy a kérdéses gyógyszereket egyes tagállamokban kivonja a piacról, amit néhány esetben meg is tett. A vizsgálat minden EGT-tagállamra kiterjed, kivéve Olaszországot, ahol az olasz versenyhatóságok már 2016 szeptemberében jogsértést megállapító határozatot fogadtak el az Aspennel szemben.

Ez a Bizottság első vizsgálata a gyógyszeripar területén alkalmazott túlzó árazási gyakorlatokkal kapcsolatban felmerült aggályok tekintetében.

A Bizottság éberrel küzdött az originális gyógyszereket gyártó vállalatok generikus gyógyszerek forgalomba hozatalának késleltetését vagy megakadályozását célzó próbálkozásai ellen is. A Bizottság 2017 júliusában kifogásközlést küldött a Teva gyógyszeripari vállalatnak³⁵. A Bizottság tájékoztatta a Tevát előzetes véleményéről, mely szerint a vállalat Cephalon nevű versenytársával kötött megállapodása sérti az uniós antitröszt szabályokat. A megállapodás alapján a Teva kötelezettséget vállalt, hogy nem hozza forgalomba a Cephalon alvászavarokra használt modafinil nevű gyógyszerének olcsóbb generikus változatát.

A generikus gyógyszerek piacra lépése és versenye az egészségügy megfizethetőségének javítására irányuló törekvések alapvető elemét képezi. A kifogásközlés feltételezi, hogy a Cephalon és Teva közötti szabadalmi vitarendezési megállapodás késleltethette volna az

³⁴ Az AT.40394. számú *Aspen* ügy, lásd a 2017. május 15-i IP/17/1323. számú sajtóközleményt a következő internetcímen: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-1323_en.htm

³⁵ Az AT.39686. számú *Cephalon* ügy, lásd a 2017. július 17-i IP/17/2063. számú sajtóközleményt, elérhető a következő internetcímen: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-2063_en.htm

olcsóbb generikus gyógyszerek forgalomba hozatalát, ami a modafinil árának emelkedéséhez, valamint az uniós betegeket és egészségügyi szolgáltatások költségvetését sújtó jelentős károkhoz vezetett volna. A vállalatoknak most lehetőségük van a Bizottság aggályaira választ adni. A kifogásközlés megküldésének ténye nem befolyásolja a vizsgálat végső kimenetelét.

Kulcsfontosságú összefonódási műveletek a gyógyszeripari ágazatban

A Bizottság júniusban – korrekciós intézkedésektől függően – jóváhagyta az Actelion társaság Johnson & Johnson által történő felvásárlását³⁶. Habár a két vállalat tevékenysége jelentős mértékben kiegészítő jellegű volt, mindkettő az álmatlanság újszerű módon való kezelésén dolgozott. A Bizottság piaci vizsgálata megállapította, hogy a bejelentett összefonódás a Johnson & Johnson vállalatot arra ösztönzi és teszi képessé, hogy észszerűsítse az álmatlansággal kapcsolatos, egymással versengő kutatás-fejlesztési programjait az egyik program későbbre halasztása vagy megszüntetése révén. E versenyjogi aggályokra válaszul a Johnson & Johnson korrekciós intézkedéseket ajánlott fel annak biztosítására, hogy a vállalat ne tudja kedvezőtlenül befolyásolni egyik álmatlansággal kapcsolatos kutatási program kidolgozását sem.

Kulcsfontosságú összefonódások az agrokémiai ágazatban

A magok és peszticid termékek nélkülözhetetlenek a mezőgazdasági termelők és végső soron a fogyasztók számára. A Bizottság hatékony versenyt biztosít ebben az ágazatban, hogy a mezőgazdasági termelők számára az innovatív termékek, jobb minőség és versenyképes árak elérhetőek legyenek. A Bizottság ezen a piacon az uniós összefonódás-ellenőrzési rendelet alapján megvizsgálta a Dow és Dupont, valamint a Syngenta és ChemChina, továbbá a Bayer és Monsanto közötti összefonódásokat. Mindkét határozat a tervezett összefonódások részletes vizsgálatát követően született meg.

A Dow és DuPont összefonódásának, valamint a Syngenta ChemChina általi felvásárlásának feltételes jóváhagyása

A Bizottság 2017 márciusában jóváhagyta a Dow és DuPont egyesült államokbeli székhelyű vegyipari vállalatok közti összefonódást, feltéve hogy a DuPont növényvédő szerekkel foglalkozó globális üzletágának jelentős részeit leválasztják, ideértve a vállalat globális kutatás-fejlesztési szervezetét is³⁷. A Bizottságnak aggályai voltak a tekintetben, hogy a bejelentett összefonódás az árverseny és kínálati verseny csökkenéséhez vezetett volna a meglévő növényvédő szerek számos piacán. Továbbá, az összefonódás az egyes innovációs terekben – ahol a felek K+F tevékenységei egymással versenyeztek – zajló innovációs versenyre, valamint a növényvédő szerekkel kapcsolatos általános innovációs versenyre gyakorolt hatásaival kapcsolatos részletes vizsgálat azt mutatta, hogy az összefonódás jelentős mértékben visszavethette volna az innovációt is. A Dow és DuPont vállalatok által benyújtott kötelezettségvállalások teljes körű választ adtak ezekre az aggályokra.

A Bizottság 2017 áprilisában elfogadta a Syngenta ChemChina által, bizonyos feltételek mellett történő felvásárlását (a két vállalat székhelye: Svájc, illetve Kína)³⁸. A Bizottságnak aggályai voltak a tekintetben, hogy a bejelentett felvásárlás a verseny csökkenéséhez vezetett volna a növényvédő szerek számos meglévő piacain az Európai Gazdasági Térségen belül. A Bizottság továbbá

³⁶ M.84401. számú J&J/Actelion ügy. További információkért lásd:

http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_8401

³⁷ Az M.7932. számú Dow / DuPont ügyben hozott, 2017. március 27-i bizottsági határozat, elérhető a következő internetcímen:

http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_7932

³⁸ Az M.7962. számú ChemChina / Syngenta ügyben hozott, 2017. április 5-i bizottsági határozat, elérhető a következő internetcímen:

http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_7962

aggodalmát fejezte ki azzal kapcsolatban is, hogy a felvásárlás a növényi növekedést szabályozó szerek piacán is a fennálló verseny csökkenéséhez vezetne. A jóváhagyás ezért azon feltételhez volt kötve, hogy a ChemChina növényvédő szerekkel és növényi növekedést szabályozó szerekkel foglalkozó európai üzletágának jelentős részeit le kell választani. A Bizottság vizsgálata a meglévő növényvédő szerek közötti versenyre összpontosított, mivel a ChemChina az új és innovatív növényvédő szerek kifejlesztése tekintetében nem versenytársa a Syngentának.

Augusztusban a Bizottság részletes vizsgálatot indított, hogy az uniós összefonódás-ellenőrzési rendelet alapján értékelje az egyesült államokbeli Monsanto felvásárlását a német Bayer vállalat által³⁹. Az összefonódott vállalkozás a növényvédő szerek legnagyobb portfóliójával, valamint a magok és tulajdonságok terén a legerősebb globális piaci pozícióval rendelkezne, ami a legnagyobb integrált vállalkozássá tenné az iparágon belül. A Bizottság előzetes aggályai szerint a tervezett felvásárlás számos különböző piacon csökkentené a versenyt, ami magasabb árakhoz, alacsonyabb minőséghez, kisebb választékhoz és az innováció csökkenéséhez vezetne. Különösen a kezdeti piaci vizsgálat állapított meg előzetes aggályokat a növényvédő szerek, magok és tulajdonságok, illetve a digitális mezőgazdaság területén. A Bizottság azt is vizsgálta, hogy a versenytársak nem férnének-e nehezebben a forgalmazókhoz és mezőgazdasági termelőkhez, ha a Bayer és Monsanto összekapcsolná vagy csomagban értékesítené a peszticid termékeket és magokat, különös tekintettel a digitális mezőgazdaság megjelenésére. A digitális mezőgazdaság a gazdaságokkal kapcsolatos adatok és információk összegyűjtését jelenti abból a célból, hogy a mezőgazdasági termelőknek személyre szabott tanácsadást vagy összesített adatokat lehessen biztosítani. A Bayer és a Monsanto is befektetett ebbe a kialakulóban lévő technológiába. A Bayer és Monsanto tevékenységeinek világléptékű mértékére tekintettel a Bizottság szorosan együttműködött más versenyhatóságokkal is, különös tekintettel az Egyesült Államok Igazságügyi Minisztériumára és Ausztrália, Brazília, Kanada és Dél-Afrika trösztellenes hatóságaira.

Versenyképes inputárak biztosítása az európai iparágakban

A Bizottság 2017 áprilisában megtiltotta a Cemex Croatia felvásárlását a HeidelbergCement és a Schwenk vállalatok által az uniós összefonódás-ellenőrzési rendelet alapján⁴⁰. A Bizottság komoly aggályainak adott hangot, miszerint a felvásárlás jelentős mértékben csökkentette volna a versenyt a szürkecement piacain és áremelkedéshez vezetett volna Horvátországban.

A felvásárlás olyan vállalatok között szüntette volna meg a versenyt, melyek fej-fej mellett versengtek a horvát cementügyfelekért, és erőfölényes helyzetet alakított volna ki a piacon. A felek együttes piaci részesedése mintegy 45-50 % lett volna, ami az ország egyes részein 70 % fölé is nőhetett volna. A Bizottság részletes vizsgálatot követően megállapította, hogy a tervezett korrekciós intézkedés nem volt elegendő az összefonódás által megszüntetett verseny pótlására.

A cement a Horvátországban számos munkahelyet teremtő és az elmúlt években visszaeső építőipar fontos alapanyaga. A Bizottság fellépett a fogyasztók védelme, valamint a magasabb inputárak e fontos ágazatra gyakorolt kedvezőtlen hatásainak megakadályozása érdekében.

³⁹ Az M.8084. számú *Bayer / Monsanto ügy*, lásd a 2017. augusztus 22-i IP/17/2762. számú sajtóközleményt a következő internetcímen: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-2762_en.htm A jogerős határozatot 2018. március 21-én hozták, elérhető a következő internetcímen: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-2282_en.htm

⁴⁰ Az M.7878. számú *HeidelbergCement / Schwenk / Cemex Hungary / Cemex Croatia ügyben* hozott, 2017. április 5-i bizottsági határozat, elérhető a következő internetcímen: http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_7878

5. A hálózatos iparágakban folyó verseny védelme révén a növekedés fellendítése

A Bizottság az energiaágazatban továbbra is az európai energiaunió létrehozásán munkálkodik, ahol a tiszta energia szabadon és biztonságosan áramolhat. A vállalkozásoknak és fogyasztóknak elfogadható áron és minimális környezeti hatás mellett nyújtott megbízható energiaellátás létfontosságú az európai gazdaság számára.

Az európai polgárok és vállalkozások energiaellátásának biztonságát garantáló állami támogatási intézkedések

A Bizottság kapacitásmechanizmus kapcsolatos 2016-os ágazati vizsgálata⁴¹ képezte a Bizottság és az uniós tagállamok közti szoros együttműködés alapját annak biztosítása érdekében, hogy a kapacitásmechanizmusok megfelelően kidolgozottak legyenek és megfeleljenek a célkitűzéseknek. A Bizottság 2017-ben kezdte meg jogérvényesítési intézkedéseit a jelentés megállapításai alapján, és Franciaországban végleges határozatot hozott a kapacitásmechanizmusról⁴². Továbbá az első közös kapacitásmechanizmust is jóváhagyták Írország és Észak-Írország között⁴³. E kapacitásmechanizmus a kapacitásslátszolgáltatók valamennyi lehetséges típusa előtt nyitva áll, ideértve a felhasználóoldali választ az „all-island” energiapiacra. Továbbá, az illetékes tagállami hatóságokkal szoros együttműködésben a Bizottság továbbra is biztosítja, hogy Belgiumban, Franciaországban, Görögországban, Lengyelországban, Németországban és Olaszországban hat további – az uniós lakosság több mint felét érintő – kapacitásmechanizmus⁴⁴ megfelelően kidolgozott legyen, illetve megfeleljen az uniós állami támogatási szabályok szigorú követelményeinek, különösen a környezetvédelmi és energetikai támogatásokra vonatkozó állami támogatásokról szóló, 2014-es bizottsági iránymutatásnak⁴⁵. A támogatást versenytárgyalási eljárások révén ítélik oda, melyek a kívánt szolgáltatásokat biztosítani képes valamennyi technológia előtt nyitva állnak, ideértve a felhasználóoldali választ is. Ezek a jogérvényesítési tevékenységek kiegészítik a Bizottság energiaunió-építési stratégiáját⁴⁶ Európa biztonságos, fenntartható és versenyképes energiával való ellátása érdekében.

A nyitott és integrált gázpiac ösztönzése

A Bizottság 2017-ben is folytatta a Gazprom Közép- és Kelet-Európában folytatott üzleti gyakorlatainak vizsgálatát⁴⁷. A Bizottság előzetes értékelése szerint a Gazprom megsértette az

⁴¹ A Bizottság 2016. november 16-án tette közzé a kapacitásmechanizmussal kapcsolatos ágazati vizsgálatáról szóló végleges jelentését, lásd a 2016. november 16-i IP/2016/4021. számú sajtóközleményt http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-4021_en.htm

⁴² Az SA.40454. számú „Bretagne-nak biztosított kiegészítő kapacitásokra vonatkozó pályázat” ügyben hozott bizottsági határozat, további információkért lásd a 2017. május 15-i IP/17/1325. számú sajtóközleményt a következő internetcímen: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-1325_en.htm

⁴³ Az SA.44464. számú „Ír kapacitásmechanizmus: megbízhatósági opciós rendszer” ügyben hozott, 2017. november 24-i bizottsági határozat, elérhető a következő internetcímen: http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_44464, valamint az SA.44465. számú „Észak-ír kapacitásmechanizmus: megbízhatósági opciós rendszer” ügyben hozott, 2017. november 24-i bizottsági határozat, elérhető a következő internetcímen: http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_44465 További információkért lásd a 2017. november 24-i IP/17/4944 számú sajtóközleményt a következő internetcímen: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-4944_en.htm

⁴⁴ Lásd a 2018. február 7-i IP/18/682. számú sajtóközleményt a következő internetcímen: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-682_en.htm

⁴⁵ Lásd a 2014. április 9-i IP/14/400. számú sajtóközleményt a következő internetcímen: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-400_en.htm

⁴⁶ További információkért lásd: https://ec.europa.eu/commission/priorities/energy-union-and-climate_en

⁴⁷ AT.39816. számú *Upstream gázellátás Közép- és Kelet-Európában* ügy, elérhető a következő internetcímen: http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_39816

EU antitröszt szabályait a közép- és kelet-európai gázpiacok szétválasztására irányuló átfogó stratégia folytatásával.

A Gazprom kötelezettséget vállalt a Bizottság versenyjogi aggályainak megoldására. A Bizottság megállapította, hogy a Gazprom által felajánlott kötelezettségvállalások kiterjednek a versenyjogi aggályokra és úgy határozott, hogy piaci vizsgálatnak veti alá azokat. A Bizottság 2017 márciusában valamennyi érdekelt felet felkért, hogy ismertesse álláspontját a Gazprom által felajánlott kötelezettségvállalásokról, és jelentős számú észrevételt és beadványt kapott kézhez⁴⁸. A piaci vizsgálat során beérkezett észrevételek tükrében a Bizottság a kötelezettségvállalások módosítását kérheti, majd határozatot hozhat, amely a kötelezettségvállalásokat jogilag kötelező erejűvé teheti a Gazprom nézve. Ha a társaság megszegi e kötelezettségvállalásokat, akkor a Bizottság anélkül is bírságot szabhat ki rá – a társaság globális árbevételének 10 %-át kitevő mértékben –, hogy bizonyítania kellene az uniós antitröszt szabályok megsértését.

A Bizottság folytatta a bolgár gázpiacoknak az inkumbens bolgár szolgáltató – a bolgár Energy Holding EAD (BEH) – általi lehetséges lezárásával kapcsolatos vizsgálatát is⁴⁹.

Egyenlő alapon folytatott verseny az európai energiapiacokon

Az állami támogatási szabályok kulcsfontosságú szerepet játszanak az EU ambiciózus energetikai és éghajlat-politikai céljainak olyan módon történő teljesítésében, hogy azok a lehető legkisebb költségekkel járjanak az adófizetők számára és ne vezessenek a verseny indokolatlan torzulásához az egységes piacon. Különösen a környezetvédelmi és energetikai támogatásokra vonatkozó állami támogatásokról szóló bizottsági iránymutatás⁵⁰ követeli meg a kompetitív árverések megújuló energiák támogatása érdekében való kiírását 2017 óta. Az árverések egyértelmű, átlátható és megkülönböztetésmentes követelményeken alapulnak. Ezek a követelmények biztosítják, hogy a közpénzeket korlátozott mértékben használják fel és ne legyen túlzott mértékű ellentételezés.

Például a Bizottság júliusban az uniós állami támogatási szabályok alapján jóváhagyta a megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia új magyar támogatási programját⁵¹. E program keretében számos technológia és üzemméret támogatható. A több mint 1 megawatt kapacitású létesítményeket és szélerőműveket egy technológiasemleges versenyalapú pályázati eljárás során választják ki.

Az uniós állami támogatási szabályok alapján a Bizottság szeptemberben négy programot hagyott jóvá, melyek Franciaországban a szárazföldi szél- és napenergiából származó

⁴⁸ Lásd a 2017. március 13-i IP/17/555. számú sajtóközleményt a következő internetcímen: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-555_en.htm

⁴⁹ AT.39849. számú BEH gáz ügy, elérhető a következő internetcímen: http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_39849

⁵⁰ A Bizottság Közleménye, *Iránymutatás a 2014–2020 közötti időszakban nyújtott környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról* (HL C 200., 2014.6.28., 1. o.), elérhető a következő internetcímen: [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52014XC0628\(01\)](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52014XC0628(01))

⁵¹ Az SA.44076. számú, *megújuló energiaforrások támogatási programja – METÁR* állami támogatási ügyben hozott, 2017. július 11-i bizottsági határozat, elérhető a következő internetcímen: http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_44076

villamosenergia-termelést támogatják az épületeken és a talajon⁵². A programok lehetővé teszik, hogy Franciaország több mint hét gigawatt további megújuló energiát hasznosítson, ami segít a 2020-as célkitűzés elérésében, miszerint az energiaszükségletek 23 %-át megújuló energiaforrásokból állítják elő. Továbbá, a Bizottság november megállapította, hogy a megújuló villamos energiára vonatkozó spanyol program összhangban van az uniós állami támogatási szabályokkal⁵³. Ez a program a megújuló energiaforrásokból származó villamosenergia-termelést és a nagy hatásfokú kapcsolt hő-, energia- és hulladéktermelést támogatja, valamint hozzájárul Spanyolország alacsony szén-dioxid-kibocsátású, környezetvédelmi szempontból fenntartható energiaellátásra való áttéréséhez.

Valamennyi programot részletes értékelési terv kísér a hatások felmérése érdekében. Az értékelések végeredményeit be kell nyújtani a Bizottságnak.

Egy szilárd energiaunió erős és innovatív technológiaszolgáltatókat igényel, melyek képesek egyenlő alapon egymással versenyezni. Jó példa erre az Areva francia nukleáris technológiaszolgáltató szerkezetátalakítása⁵⁴. Az Areva 2018 januárjában Orenóra változtatta nevét.

Az Areva szerkezetátalakítása

2016-ban Franciaország értesítette a Bizottságot az Areva versenyképességét helyreállító és pénzügyi helyzetét javító szerkezetátalakítási tervről. A terv több mint 4 milliárd EUR állami tőkeinjekció formájában biztosított állami támogatást foglalt magában.

A nehéz helyzetben lévő vállalkozások kizárólag hosszú távú életképességük visszaállítása céljából részesülhetnek állami támogatásban. A nehéz helyzetben lévő vállalkozásoknak nyújtott támogatás nagyon torzító hatású, mivel mesterségesen a piacon tartja azokat a vállalkozásokat, melyek amúgy már kiléptek volna onnan. Ezért a támogatás csak szigorú feltételek mellett nyújtható.

A Bizottság megvizsgálta, hogy a vállalkozás számára juttatott tervezett állami tőkeinjekciók nem részesítenék-e az Arevát indokolatlan előnyben azáltal, hogy a társaság a piacon el nem érhető feltételek mellett fér hozzá finanszírozáshoz. A Bizottság 2017 januárjában két határozatot fogadott el: az egyik jóváhagyta a megmentési támogatást (az SA.46077. számú ügyben), míg a másik jóváhagyta a szerkezetátalakítási támogatást (SA.44727. számú ügy) az Areva csoport számára. A Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy a francia tervek összhangban vannak az uniós állami támogatási szabályokkal, lehetővé téve a vállalkozás számára, hogy életképessé váljon az egységes piacon belüli verseny indokolatlan torzítása nélkül. A francia hatóságok rendszeres ellenőrzési jelentéseket nyújtanak be a Bizottságnak annak biztosítása érdekében, hogy a szerkezetátalakítási tervet teljes mértékben és a bizottsági határozattal összhangban hajtsák végre az Areva szerkezetátalakítási időszakának 2019. év végi lezárultáig.

⁵² Az SA.46552., SA.47753., SA.48066. és SA.48238. számú állami támogatási ügyek, lásd a 2017. szeptember 29-i IP/17/3581. számú sajtóközleményt a következő internetcímen: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-3581_en.htm

⁵³ Az SA.40348. számú, *A villamos energia megújuló energiaforrásokból, kapcsolt termelésből és hulladékból való előállításának támogatása* ügyben hozott, 2017. november 10-i bizottsági határozat, elérhető a következő internetcímen: http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_40348

⁵⁴ Az SA.44727. számú, *Szerkezetátalakítási támogatás az Areva számára* ügyben hozott, 2017. január 10-i bizottsági határozat, elérhető a következő internetcímen: http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_44727 és az M.7764. számú, *EDF / Areva reaktorüzlet* ügyben hozott, 2017. május 29-i bizottsági határozat, elérhető a következő internetcímen: http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_7764

A terv magában foglalta az Areva reaktorüzletének az EDF francia energetikai vállalkozás részére történő leválasztását, az uniós összefonódás-ellenőrzési szabályok keretében tervezett ügylet bizottsági felülvizsgálatának függvényében. 2017 májusában a Bizottság megállapította, hogy az ügylet az összefonódás-ellenőrzési rendelet alapján nem vet fel versenyjogi aggályokat.

Az ilyen összetett szerkezetátalakítások esetében az összefonódások és állami támogatások ellenőrzéséhez hasonló versenyjogi eszközök hozzájárulnak annak biztosításához, hogy a piacok továbbra is hatékonyságra és innovációra ösztönözzék a vállalkozásokat, az uniós háztartások és vállalkozások javára.

Ezen kívül a Bizottság 2017 márciusában az állami támogatásokra vonatkozó szabályok értelmében jóváhagyta a két paksi atomreaktor felépítéséhez (Paks II) nyújtott magyar támogatást⁵⁵. A két reaktor a paksi helyszínen jelenleg működő négy reaktort váltja fel, melyeket az 1980-as évek építettek és jelenleg Magyarország hazai villamosenergia-termelésének körülbelül felét teszik ki. Az uniós szerződések értelmében a tagállamok szabadon meghatározhatják energiaszerkezetüket és beruházhatnak nukleáris technológiába. A Bizottság szerepe annak biztosítása, hogy az energiapiac az állami támogatás következtében megvalósuló versenytorzulás a minimumra korlátozódjon. A Bizottság által folytatott vizsgálat során a magyar kormány jelentős kötelezettségvállalásokat tett, ami lehetővé tette a beruházás bizottsági jóváhagyását.

A versenyképes és hatékony közlekedési ágazat előmozdítása

A közlekedési ágazat döntő fontosságú az európai háztartások szempontjából: a közlekedéshez kapcsolódó árak és szolgáltatások a háztartások második legnagyobb költségvetési tételét teszik ki a lakhatással kapcsolatos kiadások után⁵⁶. Európaiak milliói számára közvetlen jelentőséggel bír, hogy az áru fuvarozási és személyszállítási szolgáltatások versenyképes áron legyenek igénybe vehetők. A Bizottság aktívan ösztönzi az élénk versenyt és kezeli a versenytorzulásokat valamennyi közlekedési mód viszonylatában.

A légiközlekedési ágazat még mindig nagyon szétaprózott az EU-ban és 2017-ben a további konszolidáció szükségességét számos uniós légitársaság fizetési képtelensége is alátámasztotta. Ennek tükrében a Bizottság felülvizsgálta az Air Berlin bizonyos eszközeinek Lufthansa⁵⁷ és EasyJet⁵⁸ általi felvásárlását. Míg a Bizottság vizsgálata folyamatban volt, a Lufthansa december 13-án visszavonta a NIKI-ügyletet, aminek következtében a NIKI még ugyanaznap megindította a fizetési képtelenségi eljárást.⁵⁹ A Bizottság december 21-én végül – megfelelő korrekciós intézkedésektől függően – jóváhagyta a Lufthansa és Air Berlin közötti ügylet fennmaradó részét.⁶⁰ Ebben az összefüggésben fontos, hogy a hitelezői bizottságok és

⁵⁵ Az SA.38454. számú, *A paksi atomerőműnek nyújtott lehetséges támogatás* ügyben hozott, 2017. március 6-i bizottsági határozat, elérhető a következő internetcímen: http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_38454

⁵⁶ Forrás: Eurostat. Lásd: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Archive:Household_consumption_expenditure_-_national_accounts

⁵⁷ M.8633. számú, *Lufthansa/egyres Air Berlin eszközök* ügy. További információ a következő internetcímen érhető el: http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_8633

⁵⁸ M.8672. számú, *easyJet/egyres Air Berlin eszközök* ügy. További információ a következő internetcímen érhető el: http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_8672

⁵⁹ A NIKI hitelezői bizottságának döntését követően a NIKI eszközeit 2018. januárban a társaság alapítójának, Niki Laudának adták el, és a Laudamotion új márkanévvel látták el.

⁶⁰ Az M.8633. számú *Lufthansa/egyres Air Berlin eszközök* ügyben hozott, 2017. december 21-i bizottsági határozat a 139/2004 tanácsi rendelet 6. cikke (1) bekezdésének b) pontja értelmében és 6. cikkének (2) bekezdésével, valamint az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodás 57. cikkével összefüggésben, elérhető a következő internetcímen: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-5402_en.htm

felszámolóbiztosok ne becsüljék alá azt a kockázatot, hogy az ügyletet szabályozási okokból esetleg nem lehet végrehajtani (ideértve többek között az állami támogatási és összefonódás-ellenőrzési szabályokat). Míg a fizetéképtelen vállalkozás lehetséges felvásárlója hozhat bizonyos ideiglenes intézkedéseket a vállalat életképességének megőrzésére, ezek az intézkedések meg kell, hogy feleljenek az összefonódás-ellenőrzési rendeletnek.

Az EU vasúti áru fuvarozási piacát 2007-ben liberalizálták. A Bizottság azóta a vasúti szolgáltatások egységes piacának befejezésén tevékenykedik, ideértve a vasúti infrastruktúra független irányításának biztosítását, valamint a tagállamokat összekötő pályaszakaszokba való beruházások ösztönzését. E tekintetben az uniós versenyszabályok érvényesítése annak biztosítása szempontjából bír jelentőséggel, hogy a szabályozási akadályokat ne váltsa fel az erőfölénnyel rendelkező vasúttársaságok versenyellenes magatartása, ami megakadályozná az uniós célkitűzések elérését a vasúti közlekedés terén.

A Bizottság megbírságolta a Litván Vasutakat a vasúti áru fuvarozási piacon fennálló verseny korlátozása miatt⁶¹

A Bizottság vizsgálata megállapította, hogy a vasúti infrastruktúráért és a vasúti közlekedésért is felelős inkumbens, állami tulajdonú litván vasúttársaság korlátozta a versenyt a vasúti áru fuvarozási piacon azáltal, hogy egy 19km hosszú, Litvániát és Lettországot összekötő pályaszakaszt szétzedett és ezáltal a Litván Vasutak egyik jelentős ügyfelét meggátolta egy másik vasútüzemeltető szolgáltatásainak igénybevételeiben. A Litván Vasutak nem tudta objektívan megindokolni a pályaszakasz eltávolítását.

A Bizottság úgy határozott, hogy 27,9 millió EUR bírsággal sújtja a Litván Vasutakat a litván vasúti infrastruktúra kezelése terén fennálló erőfölényével való visszaélés miatt. A Bizottság továbbá elrendelte, hogy a Litván Vasutaknak helyre kell állítania a pályaszakaszt.

Júniusban a Bizottság az állami támogatásokra vonatkozó szabályok értelmében szerkezetátalakítási támogatást hagyott jóvá az OSE és TRAINOSE görög vasúttársaságok számára⁶². A Bizottság által az uniós állami támogatási szabályokkal összhangban lévőknek talált, OSA és TRAINOSE számára nyújtott támogatási intézkedések esetében a Bizottság különösen figyelembe vette a görög vasúti ágazatot érintő nehézségeket és a megfelelően működő vasúti szolgáltatás jelentőségét a lakosság számára. Az intézkedések jogos célja a görög gazdaságban bekövetkező komoly zavar megakadályozása az egységes piacon belüli verseny indokolatlan torzítása nélkül. A támogatás továbbá a TRAINOSE jövőbeli privatizációját is elősegíti, ami várhatóan támogatja a görög vasúti piac verseny előtti megnyitását és kedvező hatással lesz a szállítási szolgáltatások minőségére. A Bizottság továbbá határozatot hozott, melyben megállapítja, hogy a BDZ inkumbens állami tulajdonú vasúttársaságnak nyújtott bolgár támogatási intézkedések összhangban vannak az uniós állami támogatási szabályokkal⁶³.

Az OSE és TRAINOSE társaságokkal kapcsolatos határozatok, valamint a BDZ javára biztosított bolgár támogatási intézkedésekkel kapcsolatos határozat is azt mutatja, hogy az

⁶¹ Az AT.39813. számú *Balti vasút* ügyben hozott, 2017. október 2-i bizottsági határozat, elérhető a következő internetcímen http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_39813

⁶² Az SA.32543. számú, az *OSE csoport javára biztosított intézkedések* ügy és az SA.32544. számú, a *görög vasúti csoport – TRAINOSE S.A .szerkezetátalakítása* ügy, lásd a 2017. június 16-i IP/17/1661. számú sajtóközleményt a következő internetcímen: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-1661_en.htm

⁶³ Az SA.31250. számú, a *BDZ Holding EAS SA, BDZ utasszállító EOOD és BDZ teherszállító EOOD* ügyben hozott, 2017. június 16-i bizottsági határozat, elérhető a következő internetcímen: http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_31250

állami támogatások ellenőrzése segíthet az egyes inkumbens vasútüzemeltetők által elért adósságszintek körüli kérdések kezelésében. Az állami támogatási szabályok lehetővé teszik, hogy e tagállamok segíteni tudjanak ezeknek a vállalkozásnak elkerülni a súlyos pénzügyi nehézségeket vagy személyzetük létszámának jelentős csökkentését, miközben megkönnyítik a nyitott és versenyképes vasúti piacra való átmenetet, ami a fogyasztók és adófizetők javát szolgálja.

Az uniós versenyképességet alátámasztó kartellelles jogérvényesítés

A közúti árufuvarozás az európai közlekedési ágazat nélkülözhetetlen része, melynek versenyképessége a tehergépjárművek árától függ.

A Bizottság kartellben való részvétele miatt megbírságolta a Scaniát⁶⁴

A Bizottság szeptemberben 880 millió EUR bírsággal sújtotta a Scaniát a (6 és 16 tonna közötti súlyú) közepes méretű és a (16 tonnánál nehezebb) nehéz tehergépjárművek gyártásának piacán létrehozott kartellben való részvétele miatt. A Bizottság 2016 júliusában vitarendezésről szóló határozatot hozott a MAN, DAF, Daimler, Iveco és Volvo/Renault részvételével létrejött tehergépjármű-kartell tekintetében⁶⁵. A Scania úgy döntött, hogy a másik öt résztvevőtől eltérően nem rendezi ezt a kartellügyet a Bizottsággal. Ennek következtében a Scania elleni bizottsági vizsgálatot a rendes kartelleljáráás szerint folytatták le.

Februárban⁶⁶ kezdődött az első kartellügy a körforgásos gazdaságban: a Bizottság összesen 68 millió EUR bírsággal sújtott négy, hulladék ólomsavas gépjármű-akkumulátorokat újrahasonosító európai vállalatot (Campine, Eco-Bat Technologies, Johnson Controls és Recylex), mert 2009 és 2012 között kartellben vettek részt a hulladék ólomsavas gépjármű-akkumulátorok vételárának Belgiumban, Franciaországban, Németországban és Hollandiában való rögzítése céljából.

A Bizottság ezen kívül számos vizsgálatot folytatott le a gépjárműalkatrészek piacán, összesen 220 millió EUR bírság összeggel szankcionálva három kartellben részt vevő vállalkozást⁶⁷. A gépjárműalkatrészek esetében fennálló kartellek növelik a gépjárműgyártók bemeneti költségeit és ezáltal ártanak a gépjárműipar versenyképességének, illetve mesterségesen növelik az európai gépjárművásárlók által fizetett árakat.

A kikötői és repülőtéri, kulturális és a legkülső régiókban végzett közberuházásokra vonatkozó egyszerűsített szabályok

A Bizottság az állami támogatások ellenőrzésével kapcsolatos erőfeszítéseit azokra a jelentős ügyekre összpontosítja, melyek lényeges hatást gyakorolnak az egységes piacon belüli versenyre; ez hozza a legnagyobb hasznot a fogyasztók számára. Ennek jegyében az állami támogatási szabályozás korszerűsítésére vonatkozó kezdeményezés⁶⁸ részeként 2014-ben elfogadott általános csoportmentességi rendelet⁶⁹ lehetővé tette, hogy a tagállamok az állami

⁶⁴ Lásd a 2017. szeptember 27-i IP/17/3502. számú sajtóközleményt a következő internetcímen:

http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-3502_en.htm

⁶⁵ Az AT.39824. számú Tehergépjárművek ügyben hozott, 2016. július 19-i bizottsági határozat, elérhető a következő internetcímen: http://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/case_details.cfm?proc_code=1_39824

⁶⁶ 40018. számú *Gépjármű-akkumulátorok újrahasonosítása* ügyben hozott, 2017. február 8-i bizottsági határozat, elérhető a következő internetcímen: http://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/case_details.cfm?proc_code=1_40018

⁶⁷ Ügyek: Az AT.4000. számú *Hőtechnikai rendszerek* ügyben hozott, 2017. március 8-i bizottsági határozat, elérhető a következő internetcímen:

http://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/case_details.cfm?proc_code=1_39960; Az AT.40013. számú *Világítási rendszerek* ügyben hozott, 2017. június 21-i bizottsági határozat, elérhető a következő internetcímen:

http://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/case_details.cfm?proc_code=1_40013; Az AT.39881. számú *Utazásbiztonsági rendszerek* ügyben hozott, 2017. november 22-i bizottsági határozat, elérhető a következő internetcímen: http://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/case_details.cfm?proc_code=1_39881.

⁶⁸ További információkért lásd: http://ec.europa.eu/competition/state_aid/modernisation/index_en.html

⁶⁹ A Bizottság 651/2014/EU rendelete (2014. június 17.) a Szerződés 107. és 108. cikke alkalmazásában bizonyos támogatási kategóriáknak a belső piaccal összeegyeztethetővé nyilvánításáról (HL L 187., 2014.6.26., 1. o.), elérhető a következő internetcímen: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2014.187.01.0001.01.ENG

támogatási intézkedések széles körét hajtják végre előzetes bizottsági jóváhagyás nélkül. A Bizottság 2017-ben kiterjesztette e rendelet hatályát a kikötőkre és repülőterekre is⁷⁰. Ez számos új egyszerűsítést is magában foglalt más területeken. Például a Bizottság a kulturális projektek esetében csak a nagyobb összegű támogatással járó, jelentősebb állami támogatási ügyeket vizsgálja meg.

Új állami támogatási intézkedések: a Bizottság egyszerűsíti a kikötői és repülőtéri, kulturális és a legkülső régiókban végzett közberuházásokra vonatkozó szabályokat

Ami a repülőtereket illeti, a tagállamok az évi legfeljebb 3 millió fő utasforgalmat bonyolító regionális repülőterekre történő közberuházásokat teljes jogbiztonsággal és a Bizottság előzetes ellenőrzése nélkül valósíthatják meg. Ez az EU teljes területén több mint 420 repülőteret (amelyek a légi forgalom kb. 13 %-át teszik ki) érintő közberuházást könnyít meg. A rendelet azt is lehetővé teszi a közigazgatási szervek számára, hogy az évente legfeljebb 200 000 fő utasforgalmat bonyolító kis repülőterek működési költségeit fedezzék. Ezek a kicsi repülőterek az uniós repülőterek majdnem felét, de a légi forgalomnak kevesebb mint 1 %-át teszik ki. Bár ezek nem mindig olyan nyereségesek, mint a nagyobb repülőterek, de fontos szerepet játszhatnak a régió összeköttetésében és valószínűleg nem torzítják a versenyt az uniós egységes piacon.

Ami a kikötőket illeti, a tengeri kikötőkben a tagállamok évente legfeljebb 150 millió EUR összegű, a belvízi kikötőkben pedig legfeljebb 50 millió EUR összegű közberuházást hajthatnak végre teljes jogbiztonsággal és a Bizottság előzetes ellenőrzése nélkül. Ez magában foglalja a kotrási költségeket is, amit egyes kikötőknek kell viselniük, hogy a vízi út elég mély maradjon a hajók kikötéséhez. A kikötők esetében – földrajzi helyzetük miatt, függetlenül hatékonyságuktól és versenyképességüktől – e költségek nem képezik alku tárgyát.

6. A versenytorzulások kezelése az adóügyi és pénzügyi szektorban a tisztességesebb egységes piac elérése érdekében

Az uniós egységes piac iránti bizalom azon is múlik, hogy az adózás tekintetében is egyenlő versenyfeltételek álljanak fenn a vállalkozások közötti érdemi versenyhez. Például a tagállamok nem adhatnak olyan adókedvezményeket a multinacionális csoportoknak, melyek az önálló vállalkozások (gyakran helyi vállalkozások) számára nem elérhetőek, mivel ez súlyosan versenytorzító hatású lenne.

A Bizottság 2017 októberében arra a következtetésre jutott, hogy Luxemburg jogellenes adókedvezményeket nyújtott az Amazon részére⁷¹.

A szelektív adóelőnyök megszüntetése: az Amazonra vonatkozó határozat

A 2014. októberben indított részletes vizsgálatot követően a Bizottság megállapította, hogy a Luxemburg által 2003-ban kibocsátott és 2011-ben meghosszabbított adómegállapítás bármilyen elfogadható indok nélkül csökkentette az Amazon által Luxemburgban fizetett adót.

⁷⁰ A Bizottság (EU) 2017/1084 rendelete (2017. június 14.) a 651/2014/EU rendeletnek a kikötői és repülőtéri infrastruktúrákra irányuló támogatás, a kultúrát és a kulturális örökség megőrzését előmozdító támogatásra és a sportlétesítményekre és multifunkcionális szabadidős létesítményekre nyújtott támogatásra vonatkozó bejelentési határértékek, továbbá a legkülső régiókban biztosított regionális működési támogatási programok tekintetében, valamint a 702/2014/EU rendeletnek a támogatható költségek összegének meghatározása tekintetében történő módosításáról (HL L 156., 2017.6.20., 1. o.), elérhető a következő internetcímen: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1497952641554&uri=CELEX:32017R1084>

⁷¹ Az SA.38944. számú *Az Amazonnak nyújtott állítólagos támogatás* ügyben hozott, 2017. október 4-i bizottsági határozat, elérhető a következő internetcímen http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_38944

Az adómegállapítás lehetővé tette, hogy az Amazon nyereségének nagy részét bármilyen elfogadható indok nélkül az Amazon csoporthoz tartozó, Luxemburgban adózó társaságtól (Amazon EU) egy nem adóköteles vállalkozáshoz (Amazon Europe Holding Technologies) irányítsák át. Az azonos vállalatcsoporton belüli vállalkozások közti ügyletek során az árakat a gazdasági valóságot tükröző módon kell megállapítani. Ez azt jelenti, hogy az azonos csoporthoz tartozó két vállalkozás közötti kifizetéseknek összhangban kell lenniük a független vállalkozások között, kereskedelmi feltételek mellett megvalósuló megállapodásokkal (az úgy nevezett „szokásos piaci ár elve”).

A bizottsági vizsgálat megállapította, hogy az adómegállapítás által jóváhagyott jogdíjfizetések szintje mesterségesen magas volt és nem tükrözte a gazdasági valóságot. Következésképpen a nyereséget nem adóztatták meg. A megállapítás valójában lehetővé tette az Amazon számára, hogy uniós értékesítéseiből elért nyereségének mintegy háromnegyede esetében elkerülje az adózást. Mindezek alapján a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy az adómegállapítás szelektív gazdasági előnyhöz juttatta az Amazont.

Egy luxemburgi székhelyű, ugyanazon nemzeti adótörvények hatálya alá tartozó önálló vállalkozásnak ugyanekkora nyereség után négyszer annyi adót kellett volna fizetnie, mint az Amazonnak. Ezért az adómegállapítás olyan versenyelőnyt biztosított az Amazon számára, amely nem volt elérhető a hasonló vállalkozások számára és jogellenes állami támogatást eredményezett.

Luxemburnak mintegy 250 millió EUR kifizetetlen adót és kamatot kell visszakövetelnie az Amazontól. Ez az összeg lefedi azt a nyolcéves időszakot, amely során az Amazon az adómegállapításra támaszkodva állapította meg társasági adókötelezettségét Luxemburgban. Most a luxemburgi adóhatóságokon a sor, hogy a bizottsági határozatban foglalt módszer alapján meghatározzák a konkrét összeget.

Október 26-án a Bizottság részletes vizsgálatot indított egy egyesült királyságbeli program ügyében, amely a multinacionális csoportok egyes ügyleteit mentesíti az adóelkerüléssel kapcsolatos szabályok alkalmazása alól.⁷² Az Egyesült Királyság csoportfinanszírozási mentessége mentesíti az ellenőrzött külföldi társaságok (CFC) off-shore leányvállalatainak másik külföldi vállalatcsoporttól származó bevételeit. Ebben a szakaszban a Bizottság kétségbe vonja, hogy ez a mentesség összhangban van-e az Egyesült Királyság CFC-szabályainak átfogó célkitűzésével, amely az egyesült királyságbeli anyavállalatok offshore leányvállalatai számára mesterségesen átirányított bevételek átcsoportosítására irányul. A Bizottság ebben a szakaszban úgy véli, hogy az Egyesült Királyságnak a visszaélés elleni szabályt kéne alkalmaznia a bevételt mesterségesen átirányító valamennyi vállalkozás esetében, ideértve a csoportfinanszírozási jövedelemben részesülő vállalkozásokat is, mivel ezen intézkedés célkitűzése tekintetében mind hasonló ténybeli és jogi helyzetben vannak.

December 18-án az Európai Bizottság részletes vizsgálatot indított az IKEA vállalkozását működtető két csoport egyikének, az *Inter IKEA*-nak hollandiai adóügyi megítélése ügyében.⁷³ Az IKEA-csoport részét képező holland gazdasági egység, az *Inter IKEA Systems* tartja nyilván az IKEA világszerte megtalálható üzletei által kifizetett franchise-díjakból származó összes bevételt. A Bizottság vizsgálata a holland adóhatóságok által 2006-ban és

⁷² Az SA.44896. számú – Egyesült Királyság – *Az Egyesült Királyság CFC-csoportfinanszírozási mentességével kapcsolatos potenciális állami támogatási program* állami támogatási ügyben hozott, 2017. október 26-i bizottsági határozat, a levél elérhető a következő internetcímen: http://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/index.cfm?fuseaction=dsp_result&policy_area_id=1,2,3&case_title=cfc, valamint a sajtóközlemény elérhető a következő internetcímen: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-4201_en.htm

⁷³ Az SA.46470. számú – Hollandia – *Az Inter IKEA részére nyújtott potenciális állami támogatás* ügyben hozott, 2017. december 18-i bizottsági határozat (hamarosan elérhető). További információkért lásd a 2017. december 18-i IP/17/5343. számú sajtóközleményt a következő internetcímen: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-5343_en.htm

2011-ben biztosított két adómegállapításra terjed ki, amelyek jelentős mértékben csökkentették az IKEA Systems adóköteles nyereségét Hollandiában. A Bizottság ebben a szakaszban úgy látja, hogy a két adómegállapításban jóváhagyott megítélés szelektív előnyben részesítette volna az IKEA Systems vállalatot, ami az azonos hollandiai nemzeti adózási szabályok hatálya alá tartozó vállalkozások számára nem volt elérhető.

A finanszírozó vállalkozások csoporton belüli pénzügyi szolgáltatásokat nyújtanak és nyereségük a finanszírozási tevékenységekért járó ellentételezés. Ennek az ellentételezésnek összhangban kell lennie a szokásos piaci ár elvével. E kérdés a Bizottság egyik kulcsfontosságú területe volt azóta, hogy vizsgálni kezdte a tagállamok adómegállapítási gyakorlatait. Az ennek a felülvizsgálatnak a részeként 2016. júniusban közzétett munkadokumentum aggályokat fogalmazott meg a tekintetben, hogy a finanszírozó vállalkozások javára történő egyes adómegállapítások nagyon alacsony haszonkulcsokat és alacsony adóalapot hagytak jóvá⁷⁴.

A Versenypolitikai Főigazgatóság támogatta Luxemburg és Ciprus arra vonatkozó törekvéseit, hogy adószabályaikat a finanszírozó vállalkozásoknak nyújtott jogtalan előnyök megakadályozása érdekében módosítsák. 2016 végén Luxemburg nemzeti adminisztratív körrendeletben módosította a finanszírozó vállalkozásokra vonatkozó szabályait⁷⁵. E szabályok 2017. január 1-jétől léptek életbe. Hasonlóképpen – egy 2017. június 30-i körrendeletben – Ciprus is módosításokat vezetett be nemzeti szabályaiban azért, hogy azok szigorúbbak legyenek a finanszírozó vállalkozások adóügyi megítélése szempontjából.

A pénzügyi szektoron belüli tényleges monopóliumot megakadályozó összefonódás-ellenőrzés

Az európai gazdaság a megfelelően működő pénzügyi piacoktól függ. Ez nemcsak a bankok és egyéb pénzintézetek számára fontos. Az egész gazdaság hasznára válik, ha a vállalkozások versenyképes pénzügyi piacokon képesek tőkét bevonni.

A Bizottság 2017 márciusában az uniós összefonódás-ellenőrzési rendelet alapján megtiltotta a Deutsche Börse és a London Stock Exchange Group között tervezett összefonódást⁷⁶. A tervezett összefonódás a két legnagyobb európai tőzsdei üzemeltető tevékenységeit ötvözte volna. A két társaság tulajdonában van a német, az olasz és az egyesült királyságbeli tőzsde, valamint számos európai elszámolóház. A bizottsági vizsgálat arra a következtetésre jutott, hogy az összefonódás tényleges monopóliumot teremtett volna a klíring révén rögzített kamatozású eszközök piacain.

A klíringszolgáltatások lényegében a tőzsdéken zajló kereskedelmi ügyletek végrehajtását biztosítják. A két kereskedelmi partner – az eladó és a vevő – között helyet foglaló elszámolóházak biztosítják ezeket, és mindkét partner részéről vállalják az egymással szemben fennálló nemteljesítési kockázatot. Az elszámolóházak ezáltal nélkülözhetetlenek a pénzügyi piacok stabilitása szempontjából. Megakadályozzák a dominóhatást az egyik fél

⁷⁴ A Versenypolitikai Főigazgatóság állami támogatásról és adómegállapításokról szóló munkadokumentuma, belső munkadokumentum – a 2016. június 3-i, állami támogatásról szóló magas szintű fórum háttérre, elérhető a következő internetcímen: http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/working_paper_tax_rulings.pdf

⁷⁵ A pénzügyi hozzájárulásokról szóló igazgatói körrendelete, 2016. december 27-i L.I.R. n° 56/1 – 56bis/1, elérhető a következő internetcímen:

<http://www.impotsdirects.public.lu/content/dam/acd/fr/legislation/legi16/circulairelir561-56bis1-27122016.pdf>

⁷⁶ Az M.7995. számú Deutsche Börse/London Stock Exchange Group ügyben hozott, 2017. március 29-i bizottsági határozat, elérhető a következő internetcímen: http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_7995

nemteljesítése esetén. A Bizottság határozata ezért fenntartja a pénzügyi infrastruktúra piacán fennálló hatékony versenyt.

A bankszektoron belüli egyenlő versenyfeltételek megóvására szolgáló állami támogatási ellenőrzés

A fogyasztók és vállalkozások is igénybe veszik a bankszektor által biztosított pénzügyi szolgáltatásokat. Európának erős, a növekedést hosszú távon támogatni képes bankrendszerre van szüksége, ahol a gondos üzleti modellel rendelkező bankok hitelezni tudnak a vállalkozásoknak azért, hogy azok növekedni és munkahelyeket teremteni legyenek képesek.

A 2008-as pénzügyi válság által előidézett pénzügyi piaci zavar kormányzati beavatkozásokat igényelt a pénzügyi szektorba vetett bizalom helyreállítása és a rendszerszintű válság megelőzése érdekében. A Bizottság a bankuniós szabályokon kívül állami támogatási szabályokat is alkalmaz. Annak érdekében, hogy a pénzügyi szektornak nyújtott állami támogatás értékelése során az egyenlő versenyfeltételeket megóvja, a Bizottság alaposan kielemezi az állami támogatások hatását, biztosítva, hogy az adófizetőknek ne kelljen a feltétlenül szükségesnél nagyobb mértékű hozzájárulást nyújtaniuk, továbbá kezelve a támogatás okozta indokolatlan versenyt.

2017 júniusában a Banca Popolare di Vicenza és a Veneto Banca bankot is fel kellett számolni az olasz nemzeti fizetéseképtelenségi eljárások keretében, miután az Európai Központi Bank határozatot hozott arról, hogy a két bank csődbe jut vagy valószínűsíthetően csődbe jut, valamint az EU Egységes Szanálási Testülete úgy határozott, hogy az Egységes Szanálási Mechanizmus szerinti szanálási intézkedés nem szolgál közérdekű célokat egyik bank esetében sem. Ebben az összefüggésben Olaszország megállapította, hogy e bankok felszámolása komoly hatással lenne a reálgazdaságra és úgy határozott, hogy állami támogatást nyújt a szabályos felszámoláshoz.

Az olasz bejelentés értékelése során a Bizottság jóváhagyta, hogy az állami támogatási szabályok értelmében nemzeti támogatást nyújtsanak mindkét banknak azok nemzeti fizetéseképtelenségi törvény szerinti felszámolásának és bankpiacról való távozásának elősegítésére⁷⁷. A bankrendezési kereten kívül az uniós szabályok lehetővé teszik nemzeti alapok felhasználását is a felszámolás elősegítése és a fent említett gazdasági hatások csökkentése érdekében, az állami támogatási szabályok bizottsági jóváhagyásától függően. A Banca Popolare di Vicenza és a Veneto Banca részvényeseit törölték és az alárendelt hitelezők összesen 1,2 milliárd EUR-val járultak hozzá a felszámoláshoz, ezáltal csökkentve az olasz állam költségeit, míg a betétesek továbbra is teljes körű védelemben részesültek. Mivel a támogatásban részesülő bankokat nem tartották mesterségesen életben, hanem elhagyták a piacot, a bankszektoron belüli versenyt megőrizték. Mintegy 17,8 milliárd EUR (bruttó könyv szerinti érték) nem teljesítő hitelt távolítottak el az olasz bankrendszerből.

Az uniós szabályok, különösen a bankok helyreállításáról és szanálásáról szóló irányelv lehetőséget teremt arra, hogy az állam ideiglenes jelleggel tőkét juttasson egy fizetőképes banknak a csődbe jutás vagy valószínűsíthető csődbe jutás előidézése nélkül, feltéve hogy egyes feltételek teljesülnek (az úgy nevezett „elővigyázatossági célú feltőkésítés”). A Bizottság júliusban az állami támogatásokra vonatkozó szabályok értelmében jóváhagyta Olaszország tervét, miszerint – egy részletes szerkezetátalakítási terv alapján –

⁷⁷ Az SA.45664. számú, *A Banca Popolare di Vicenza és a Veneto Banca bankok szabályos felszámolása – Felszámolási támogatás* ügyben hozott 2017. június 25-i bizottsági határozat, elérhető a következő internetcímen: http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_45664

elővigyázatossági célú feltőkésítésben részesíti a Monte dei Paschi di Siena olasz bankot⁷⁸. Elővigyázatossági célú feltőkésítési támogatást kizárólag egy bank valószínűtlen tőkeigényre való felkészítése során lehet nyújtani, ami csak a gazdasági körülmények jelentős romlása esetén válna kézzelfoghatóvá. A szerkezetátalakítási intézkedések biztosítják, hogy a bank hosszú távon életképes marad, miközben korlátozzák a versenytorzulásokat. A terhek megosztására vonatkozó követelményekkel összhangban a részvényesek arányát csökkentették és az alárendelt kötvényesek vagyonát saját tőkévé alakították át, ezáltal 4,3 milliárd EUR-val csökkentve a tőkeigényeket. Továbbá, a bank jelenleg értékesíti a 26,1 milliárd EUR bruttó könyv szerinti értékű nemteljesítő hiteleit egy értékpapírosítási eszköz részére.

A Bizottság az állami támogatási szabályok alapján 2017 októberében jóváhagyta a Novo Banco értékesítéséhez biztosított portugál támogatást⁷⁹. A Novo Banco egy hídbank, melyet Portugália 2014-ben hozott létre a Banco Espírito Santo bank szanálásának keretében⁸⁰. A támogatás jóváhagyása az értékesített gazdasági egység életképességén alapult, melyet a vevő által javasolt, a versenytorzulást korlátozó intézkedéseket is tartalmazó terv garantált.

7. Közös erővel a messzeható versenykultúráért

Amint továbbra is zajlik a világpiacok integrálása és egyre több vállalkozás támaszkodik a globális értékláncokra, a versenyhivataloknak – jobban, mint valaha – egyezségekre kell jutniuk a közös normákról és eljárásokról. A versenyszabályok hatékony érvényesítése egyre jobban a többi jogalkalmazóval való együttműködéstől függ. Ha egy vállalkozás üzleti gyakorlatai révén képes különböző országokban és földrészekeken megsérteni a versenyt, a tisztességes és egyenlő piaci feltételeket csak akkor lehet helyreállítani, ha a versenyjog érvényesítéséért felelős hatóságok csapatként együttműködnek.

A Bizottság a versenypolitika terén való nemzetközi együttműködés élvonalában van többoldalú és kétoldalú szinten is. 2001-ben a Bizottság a mára 130 tagot számláló Nemzetközi Versenyügyi Hálózat (ICN) alapító tagjai között volt. A Bizottság a versennyel foglalkozó nemzetközi fórumokon – ideértve az OECD-t, az UNCTAD-ot, a WTO-t és a Világbankot – is tevékeny szerepet vállal.

A Bizottság kétoldalú szinten folytat tárgyalásokat a szabadkereskedelmi megállapodásokra vonatkozóan, hogy a versenyre és állami támogatásokra vonatkozó rendelkezéseket is e megállapodásokba foglalják. A Bizottság 2017-ben folytatta a Mexikóval, Mercosurral és Indonéziával folytatott tárgyalásokat, illetve tárgyalásokat kezdeményezett Chilével és Azerbajdzsánnal. Ezen kívül a Bizottság – megállapodások vagy egyetértési megállapodások alapján – számos harmadik országban folytat széles körű együttműködési tevékenységeket a versenyhatóságokkal. A Bizottság 2017 júniusában egyetértési megállapodást kötött Kína Nemzeti Fejlesztési és Reformbizottságával az állami támogatási ellenőrzésekről szóló

⁷⁸ Az SA.47677. számú *Új támogatás és a Banca Monte dei Paschi di Siena módosított szerkezetátalakítási terve* ügyben hozott, 2017. július 4-i bizottsági határozat, elérhető a következő internetcímen: http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_47677

⁷⁹ Az SA.49275. számú *A Novo Banco értékesítése kiegészítő támogatás mellett, a Banco Espírito Santo, S.A. 2014-es szanálása* keretében ügyben hozott, 2017. október 11-i bizottsági határozat, elérhető a következő internetcímen: http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_49275

⁸⁰ Az SA.39250. számú *A Banco Espírito Santo nyomán követése* ügyben hozott, 2014. augusztus 3-i bizottsági határozat, elérhető a következő internetcímen: http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_39250

párbeszéd megkezdése érdekében⁸¹. További tárgyalások folynak a Bizottság és Svájc között egy intézményekkel kapcsolatos könnyítési megállapodás ügyében.

Egy adott ország globális szinten működő vállalkozásoknak nyújtandó támogatásokról szóló határozatai máshol is befolyásolhatják a versenyt. Az állami támogatásról szóló új együttműködési párbeszéd támogatja az EU és Kína kölcsönös érdekeit és a tisztességes globális verseny elősegítésére irányuló közös munkáját. A párbeszéd lehetővé teszi, hogy az állami támogatási ellenőrzések érvényesítésével kapcsolatos uniós tapasztalatokat Kínával megosszák. Ezt arra is felhasználják, hogy többet megtudjanak a Kínában újonnan elfogadott, tisztességes versennyel kapcsolatos felülvizsgálati rendszer végrehajtásáról, melyet a közpolitikák versenytorzító és -korlátozó hatásának megakadályozására, valamint a tisztességes piaci verseny fenntartására és az egységes piac előmozdítására terveztek.

E munkaág a globális versenykultúrát ösztönző, valamint az egyenlő globális versenyfeltételeket – amelynek keretében a vállalkozások érdemen alapuló versengést folytatnak – előmozdító szélesebb körű bizottsági stratégia része. Ebből a célból a Bizottság azon dolgozik, hogy a Kereskedelmi Világszervezetben lendületet nyerjen a támogatásokkal kapcsolatos nemzetközi szintű egyenlő versenyfeltételek ösztönzése érdekében. Ezen kívül a Bizottság továbbra is részt vesz ágazati kezdeményezésekben a támogatások nemzetközi környezetben való kezelése érdekében, például az acél (az acélkapacitás-többletről szóló G20 globális fórum), félvezetők (a félvezetőiparnak szóló regionális támogatási irányelvek) és hajóépítés (OECD) területén. Végül a Bizottság külön fórumot hozott létre az uniós tagállamokkal a nemzetközi politikákkal kapcsolatos tudatosság fokozása, valamint a több- és kétoldalú szinten zajló jelenlegi fejleményekkel és a harmadik országok által nyújtott támogatásokkal kapcsolatos véleménycsere folytatása érdekében.

Rendszeres és építő jellegű intézményközi párbeszéd folytatása

Az Európai Parlament, a Tanács, a Gazdasági és Szociális Bizottság és a Régiók Bizottsága kulcsfontosságú partnerek a Bizottság arra irányuló erőfeszítéseiben, hogy a versenypolitika jelentőségét az európai polgárok és érdekeltek számára elmagyarázzák.

2017-ben Vestager biztos eszmecserét folytatott számos bizottsággal a Parlamentben: a Gazdasági és Monetáris Bizottsággal, a Regionális Ügyek Bizottságával és a Mezőgazdaság és Vidékfejlesztési Bizottsággal.

A Parlament a korábbi évekhez hasonlóan állásfoglalást fogadott el a Bizottság versenypolitikáról szóló éves jelentéséről. A Bizottság üdvözli, hogy a Parlament megerősítette, hogy szilárd versenypolitikára van szükség a belső piac integritásának megőrzéséhez, illetve, hogy a verseny teret enged a polgároknak a versenyképes árak, illetve innovatív termékek és szolgáltatások piaci választékának biztosítása révén. A Bizottság ebben a szellemben folytatja az illegális kartellek és a piaci erőfölénnyel visszaélő vállalkozások elleni küzdelmét, valamint a belső piacunkon belüli összefonódások és állami támogatások felülvizsgálatát a verseny visszaszorításának vagy torzulásának elkerülése érdekében.

A Bizottság üdvözli, hogy a Parlament szerepet vállal az adócsalás és az adókikerülés elleni küzdelemben. Az állami támogatások ellenőrzése hatékonynak bizonyult a multinacionális vállalatoknak biztosított szelektív adóelőnyök elleni küzdelemben. A Bizottság 2017-ben is fontos intézkedéseket tett e területen⁸² és szisztematikusan elemzi a valamennyi tagállam által

⁸¹ Lásd a 2017. június 2-i IP/17/1520. számú sajtóközleményt a következő internetcímen: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-1520_en.htm

⁸² Részletesebb információk e jelentés 2. fejezetében találhatóak.

az adómegállapításokra vonatkozóan benyújtott bizonyítékokat. Oknyomozó újságírók májusban közzétették az úgy nevezett „Paradise-iratokat”, melyek a különböző vállalkozások adórendelkezéseivel kapcsolatban tartalmaztak részletes adatokat. Amint ezen információk hozzáférhetővé válnak, a Bizottság megvizsgálja azokat annak megállapítása érdekében, hogy feltárnak-e a vállalkozások potenciális állami támogatásaival kapcsolatban új tényeket.

A Bizottság üdvözli, hogy a Parlament támogatja a „Google Shopping” ügyel és a digitális gazdaság területén lévő egyéb kezdeményezésekkel kapcsolatos jogérvényesítési intézkedését. Az e-kereskedelem ágazati vizsgálatát követően a Bizottság vizsgálatokat kezdeményezett annak megvizsgálása érdekében, hogy egyes értékesítési gyakorlatok nem akadályozzák-e a fogyasztók versenyképes áron való online hozzáférését adott termékekhez és szolgáltatásokhoz más tagállamokban. A vizsgálatok elektronikai termékekre, videójátékokra és szállodai elhelyezésekre terjednek ki. A Bizottság az adatok, algoritmusok és a digitális gazdaság egyéb funkcióinak versenyjogi szabályok alkalmazásának szempontjából fennálló jelentőségét is vizsgálja.

Amint azt a Bizottság korábban megismételte, a Bizottság továbbra is kulcsfontosságú szerepet játszik az állami támogatások pénzügyi szektorban történő ellenőrzésében annak biztosítása érdekében, hogy a bankoknak nyújtott támogatások a szükséges minimumra korlátozódjanak, valamint, hogy megfelelő intézkedéseket hozzanak a bankok életképességének helyreállítására és a belső piacon fennálló versenytorzulások minimalizálására. A Bizottság egyetért a Parlament azon céljával, hogy a pénzügyi szektorban nyújtott állami támogatásokat idővel csökkenteni kell, és készen áll az e területen megtett intézkedéseinek tisztázására.

A Bizottság közös felelősséget visel a – döntéseik 85 %-át az uniós antitröszt szabályok alapján meghozó – nemzeti versenyhatóságokkal az uniós versenyszabályok végrehajtásáért. A Bizottság üdvözli mind a Parlament, mind a Tanács azon bizottsági irányelvtervezetre vonatkozó támogatását, amely biztosítaná, hogy a nemzeti versenyhatóságok hatékonyan végre tudják hajtani az uniós versenyszabályokat. A Bizottság március 22-én fogadta el a javaslatot és mindkét intézmény nagyon jól halad a javasolt irányelv jelenlegi parlamenti cikluson belül történő elfogadása felé vezető úton.

A Bizottság elismeri azt a jelentőséget, amit a Parlament és a Tanács az élelmiszerlánc minden szakaszában a hatékony versenynek tulajdonít. A Bizottság 2017-ben két összefonódást fogadott el az agrokémiai ágazatban, de csak azon szigorú feltétel mellett, hogy a fontos üzletágakat és eszközöket új vevőknek adják el, akik biztosítják, hogy a mezőgazdasági termelők és fogyasztók továbbra is élvezik a verseny előnyeit, ami a növényvédő szerek tekintetében megfizethető árakat és innovációt biztosít. A Bizottság novemberben kifogásközlést küldött az AB InBev részére a vállalat söreinek Belgiumba való párhuzamos importálásának korlátozására vonatkozóan. 2017-ben a társjogalkotók úgy döntöttek, hogy módosítják a versenyszabályok mezőgazdasági ágazatban való alkalmazását a mezőgazdasági termékpiacok közös szervezésének létrehozásáról szóló rendeletnek egy úgy nevezett salátarendelet keretében történő módosítása révén. A 2018. január 1-jén hatályba lépett módosítások többek között a mezőgazdasági ágazatokban tevékenykedő elismert termelői szervezetek és termelői szervezeti társulások termelési tervezésével és szerződési tárgyalásaival kapcsolatban vezettek be versennyel kapcsolatos kifejezett eltérést (a termelői tagok termelői szervezeteken vagy termelői szervezeti társulásokon keresztül történő közös értékesítései) meghatározott feltételek mellett. A Bizottság tudomásul vette a jogalkotók módosításait a mezőgazdasági versenyszabályok területén. A Bizottság kapcsolódó nyilatkozatában aggodalmát fejezte ki, hogy a termelői szervezetek szempontjából kedvező

egy új rendelkezések esetlegesen veszélyeztethetik a mezőgazdasági kistermelők életképességét és jóllétét, valamint a fogyasztók érdekeit, továbbá jogi és eljárási bizonytalansághoz vezethetnek. Lehetséges, hogy a Bizottságnak vagy a nemzeti versenyhatóságoknak egyes esetekben be kell avatkozniuk, például ha a piac jelentős részét lefedő termelői szervezet kísérli meg tagjainak cselekvési szabadságát korlátozni.

A Bizottság továbbá tevékenyen együttműködött az Európai Gazdasági és Szociális Bizottsággal és a Régiók Bizottságával is. A Bizottság júliusban eszmecsere-t folytatott a Gazdasági és Szociális Bizottsággal, különösen az állami támogatások adózás területén való érvényesítése és a Gazdasági és Szociális Bizottság érdeklődésére számot tartó egyéb határozatok vonatkozásában. A Bizottság hálás a Gazdasági és Szociális Bizottságnak az állami támogatási ellenőrzések korszerűsítése és az uniós állami kiadások átláthatóságának növelése terén nyújtott támogatásáért. Vestager biztos a Régiók Bizottságának december 1-jei plenáris vitáján megvitatta a verseny régióinkra gyakorolt hatását. A Bizottság határozottan támogatta a versenyjog érvényesítését a gazdaság minden területén és az állami támogatásokra vonatkozó kibővített általános csoportmentességi rendeletet, továbbá megerősítette az általános gazdasági érdekű szolgáltatások jelentőségét.

Az Egyesült Királysággal az EUSZ 50. cikke szerint folytatandó tárgyalások előkészítéséért és lefolytatásáért felelős munkacsoportnak nyújtott támogatás

Az Egyesült Királyság EUSZ 50. cikke alapján tett bejelentését követően a Bizottság megkezdte az Egyesült Királyság Európai Unióból való kilépésének előkészítését. A Versenypolitikai Főigazgatóság a portfóliójába tartozó eszközök (összefonódások, antitröszt és állami támogatás) tekintetében támogatja az Egyesült Királysággal az EUSZ 50. cikke szerint folytatandó tárgyalások előkészítéséért és lefolytatásáért felelős munkacsoportot („50. cikk” munkacsoport) a kilépésről rendelkező megállapodásról és az Egyesült Királysággal fenntartott jövőbeni kapcsolatokat szabályozó megállapodásról szóló tárgyalások során. Amint azt az Európai Tanács leszögezte, bármely jövőbeni kereskedelmi megállapodásnak garantálnia kell az egyenlő versenyfeltételeket, különösen a verseny és állami támogatás vonatkozásában.